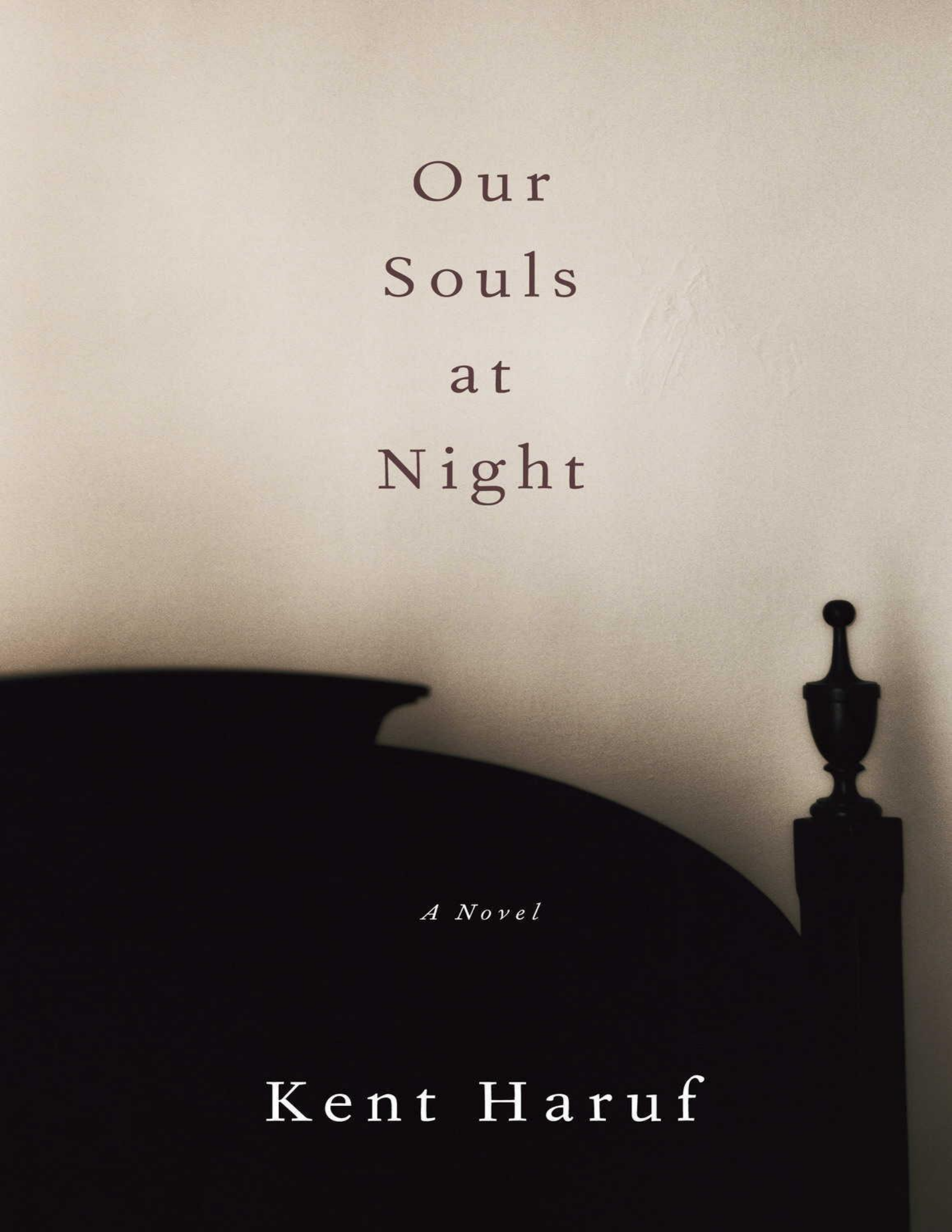
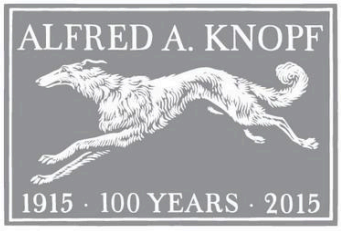

Our
Souls
at
Night
A Novel
Kent Haruf

ALFRED A. KNOPF
1915 · 100 YEARS · 2015

YINE KENT HARUF TARAFINDAN

Son Şansın Batısı

(fotoğrafçı Peter Brown ile)

Kutsamak

Gece

Plainsong

Bir zamanlar ait olduğun yer

Bağlayan Bağ

Our Souls at Night

Kent Haruf

ALFRED A. KNOPF NEW YORK 2015

BU BIR BORZOI KITABI

ALFRED A. KNOPF TARAFINDAN YAYIMLANDI

Telif Hakkı © 2015 Kent Haruf'a aittir

Tüm haklar saklıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Penguin Random House LLC, New York'un bir bölümü olan Alfred A. Knopf tarafından yayımlanmıştır ve Kanada'da Penguin Random House Ltd.'nin bir bölümü olan Random House of Canada tarafından dağıtılmıştır.

www.aaknopf.com

Knopf, Borzoi Books ve kolofon, Penguin Random House LLC'nin tescilli ticari markalarıdır

Kongre Kütüphanesi Yayın Verileri Kataloglama
Haruf, Kent.

Gece ruhlarımız / Kent Haruf.—İlk Baskı.

sayfalar; cm

ISBN 978-1-101-87589-6 (cilt). ISBN 978-1-101-87590-2 (eKitap)

I. Başlık

PS3558. A716097 2015 813'.54—dc23 2014045500

eBook ISBN 9781101875902

Bu bir kurgu eseri. İsimler, karakterler, yerler ve olaylar ya yazarın hayal gücünün ürünüdür ya da kurgusal olarak kullanılır. Gerçek kişilerle, yaşayan ya da ölü, olay veya mekanlara benzerlik tamamen tesadüfidir.

Kapak fotoğrafı: Gareth Manden/Glasshouse

Kapak tasarımı: Carol Devine Carson

v4.1

a

İçerik

Kapak

Yine Kent Haruf tarafından

Başlık Sayfası

Telif Hakkı

Adanma

Bölüm 1

Bölüm 2

Bölüm 3

Bölüm 4

Bölüm 5

Bölüm 6

Bölüm 7

Bölüm 8

Bölüm 9

Bölüm 10

Bölüm 11

Bölüm 12

Bölüm 13

Bölüm 14

Bölüm 15

Bölüm 16

Bölüm 17

Bölüm 18

Bölüm 19

Bölüm 20

Bölüm 21

Bölüm 22

Bölüm 23

Bölüm 24

Bölüm 25

Bölüm 26

Bölüm 27

Bölüm 28

Bölüm 29

Bölüm 30

Bölüm 31

Bölüm 32

Bölüm 33

Bölüm 34

Bölüm 35

Bölüm 36

Bölüm 37

Bölüm 38

Bölüm 39

Bölüm 40

Bölüm 41

Bölüm 42

Bölüm 43

Teşekkürler

Cathy için

1

Ve sonra Addie Moore'un Louis Waters hakkında arama yaptığı gün vardı. Mayıs ayının tam karanlıktan hemen önce bir akşamıydı.

Şehirdeki en eski yerde, Cedar Caddesi'nde, bir blok aralarında yaşıyorlardı; karağac ağaçları, hackberry ve kaldırım boyunca yetişen tek bir akçaağaç ve kaldırımdan iki katlı evlere kadar uzanan yeşil çimlerle yetiştiriyorlardı. Gündüzleri sıcaktı ama akşamları şimdi serinliğini kapatmıştı. Ağaçların altındaki kaldırımdan yürüdü ve Louis'in evine döndü.

Louis kapıya geldiğinde, içeri girip seninle bir şey konuşabilir miyim? dedi.

Oturma odasında oturdular. Sana bir şeyler içmek ister miyim? Biraz çay mısın?

Hayır, teşekkürler. Burada yeterince uzun kalmayabilirim ve içmeyebilirim. Etrafına baktı. Evin güzel görünüyor.

Diane her zaman güzel bir ev tutardı. Biraz denedim.

Hâlâ güzel görünüyor, dedi. Yıllardır buraya girmedim.

Pencerelerden dışarı, gecenin yerleştiği yan bahçeye baktı ve mutfağa baktı; orada lavabo ve tezgahların üzerinden ışık parlıyordu. Her şey temiz ve düzenli görünüyordu. Onu izliyordu. Güzel bir kadındı, her zaman öyle düşünmüştü. Gençken koyu saçları vardı ama şimdi beyazdı ve kısa kesilmişti. Hâlâ şekilliydi, sadece bel ve kalçaları biraz ağırlaşmıştı.

Burada ne yaptığımı merak ediyorsundur, dedi.

Evimin güzel göründüğünü söylemeye gelmediğini sanmıştım.

Hayır. Sana bir şey önermek istiyorum.
Oh?

Evet. Bir tür teklif.

Tamam.

Evlilik değil, dedi.

Ben de öyle düşünmemiştim.

Ama bu bir tür evlilik sorusu. Ama şimdi yapabilir miyim bilmiyorum. Korkmaya başladım. Biraz güldü. Bu biraz evlilik gibi, değil mi?

Ne var?

Soğuk ayaklar.

Olabilir.

Evet. Şey, sadece söyleyeceğim.

Dinliyorum, dedi Louis.

Bazen benimle yatmaya gelmeyi düşünür müsün merak ediyorum.

Ne? Nasıl yani?

Yani, ikimiz de yalnızız. Çok uzun zamandır yalnız kaldık. Yıllarca. Yalnızım. Sanırım sen de öyle olabilirsin. Acaba gelip benimle gece uyur misin? Ve konuş.

Ona baktı, onu izledi, şimdi meraklı, temkinliydi.

Hiçbir şey söylemiyorsun. Nefesini kestin mi? dedi.

Sanırım öyle oldun.

Seksten bahsetmiyorum.

Merak ettim.

Hayır, seks değil. Ben öyle bakmıyorum. Sanırım çok uzun zaman önce cinsel dürtümü kaybettim. Geceyi atlatmaktan bahsediyorum. Ve yatakta sıcak yatıyor, dostça bir şekilde. Birlikte yatakta yatıyor ve sen geceyi geçiriyorsun. Geceler en kötüsüdür. Sence de öyle değil mi?

Evet. Sanırım öyle.

Uyumak için hap alıyorum, çok geç okuyorum ve ertesi gün sersemleniyorum. Kendime ya da başkasına hiç faydası yok.

Ben de böyle bir şey yaşadım.

Ama yanımda başka biri olsaydı tekrar uyuyabilirdim diye düşünüyorum. İyi biri. O yakınlık. Gece, karanlıkta konuşmak. Bekledi. Ne düşünüyorsun?

Bilmiyorum. Ne zaman başlamak istersiniz?

İstediğin zaman. Eğer istersen, dedi. Bu hafta.

Bir düşüneyim.

Peki. Ama eğer gelirse geleceğin gün beni aramanı istiyorum. O yüzden seni bekleyeceğimi biliyorum.

Peki.

Senden haber bekliyorum.

Ya horlarsam?

Sonra horlarsın ya da bırakmayı öğrenirsin.

Güldü. Bu bir ilk olurdu.

Kadın ayağa kalktı, dışarı çıktı ve eve yürüdü, o kapıda onu izliyordu; beyaz saçlı, orta boylu, yetmiş yaşındaki kadın, köşe sokak lambasının yaydığı ışık alanlarında ağaçların altında yürüyerek uzaklaşıyordu. Ne oluyor böyle, dedi. Şimdi kendinden ileri gitme.

2

Ertesi gün Louis Main Street'teki berbere gitti ve saçını kısa ve düzenli kestirdi, bir tür buzz kesimi gibi, berbere hala insanları tıraş edip etmediğini sordu, berber de tıraş yaptırdığını söyledi, bu yüzden tıraş oldu. Sonra eve gidip Addie'yi aradı ve eğer uygunsa bu gece gelmek isterim, dedi.

Evet, öyle, dedi. Memnun oldum.

Hafif bir akşam yemeği yedi, sadece bir sandviç ve bir bardak süt, yatağında ağır ve yüklü hissetmek istemiyordu, sonra uzun ve sıcak bir duş aldı ve iyice ovurdu. Tırnaklarını ve ayak tırnaklarını kesti, kararınca arka kapıdan çıktı ve içinde pijama ve diş fırçasıyla bir kağıt torba taşıyarak arka sokaktan yürüdü. Ara sokak karanlıktı ve ayakları çakılda hırıltılı bir ses çıkarıyordu. Sokağın karşısındaki evde bir ışık yanıyordu ve mutfaktaki lavaboda profil olarak duran kadını görebiliyordu. Garajın ve bahçenin ötesinden Addie Moore'un arka bahçesine girdi ve arka kapıyı çaldı. Oldukça bekledi. Öndeki sokakta bir araba geçti, farları parlıyordu. Ana Cadde'deki lise çocuklarının birbirlerine korna çaldığını duyabiliyordu. Sonra başının üzerinde veranda ışığı yandı ve kapı açıldı.

Burada ne yapıyorsun? Addie dedi.

İnsanların beni görme olasılığının daha az olacağını düşündüm.

Umurumda değil. Anlayacaklar. Biri görecek. Ön kaldırımdaki ön kapıdan gel. İnsanların ne düşündüğünü dikkate almayacağıma karar verdim. Bunu çok uzun zamandır yaptım—tüm hayatım boyunca. Artık böyle yaşamayacağım. Sokağın içinde, utanılması gereken bir yanlış ya da utanç verici bir şey yaptığımızı izlendiriyor.

Küçük bir kasabada çok uzun zamandır öğretmenlik yaptım, dedi. İşte bu durum. Ama tamam. Bir dahaki sefere ön kapıdan uğrayacağım. Bir dahaki sefer olursa.

Sence de olmayacak mı? dedi. Bu sadece bir gecelik ilişki mi?

Bilmiyorum. Belki. Tabii ki seks kısmı hariç. Bunun nasıl gideceğini bilmiyorum.

İnancın yok mu? dedi.

Sende var. Sana güvenebilirim. Bunu zaten görüyorum. Ama seninle eşit olabileceğimden emin değilim.

Ne diyorsun? Nasıl demek istiyorsun?

Cesaretle, dedi. Risk almaya isteklilik.

Evet, ama buradasın.

Doğru. Ben öyleyim.

O zaman içeri girsen iyi olur. Bütün gece burada durmak zorunda değiliz. Utanacak bir şey olmasa bile.

Arka verandadan mutfağa kadar onu takip etti.

Önce bir içki içelim, dedi.

Bu iyi bir fikir gibi görünüyor.

Şarap içer misin?

Biraz.

Ama birayı mı tercih ediyorsun?

Evet.

Bir dahaki sefere bira alırım. Bir dahaki sefer olursa, dedi.

Şaka mı yapıyor yoksa şaka mı yapmıyordu bilmiyordu. Varsa, dedi.

Beyaz mı yoksa kırmızı şarabı mı tercih ediyorsunuz?

Beyaz, lütfen.

Buzdolabından bir şişe çıkardı, her birine yarım bardak döktü ve mutfak masasına oturdular. Kağıt torbada ne var? dedi.

Pijama.

Bu da en azından bir kez denemeye hazır olduğunuz anlamına gelir.

Evet. İşte bu demek bu.

Şarabı içtiler. Biraz daha ister misin?

Hayır, sanmıyorum. Evin etrafına bakabilir miyiz?

Odaları ve düzeni göstermemi istiyorsun.

Fiziksel olarak nerede olduğumu daha fazla bilmek istiyorum.

Yani gerekirse karanlıkta gizlice çıkabilirsin.

Hayır, ben öyle düşünmüyordum.

O ayağa kalktı ve o da onu yemek odasına ve oturma odasına kadar takip etti. Sonra onu üç yatak odasına götürdü, evin önündeki büyük oda sokağa bakıyordu. Her zaman burada uyuyorduk, dedi. Gene'nin yatak odası arkadaydı ve diğer odayı ofis olarak kullandık.

Koridorun sonunda bir banyo vardı, alt katta yemek odasının dışında bir tane daha vardı. Odadaki yatak king size yapılmıştı ve üzerine hafif pamuk serilmişti.

Ne düşünüyorsun? dedi.

Düşündüğümden daha büyük bir ev. Daha fazla oda.

Bizim için iyi bir ev oldu. Kırk dört yıldır buradayım.

Buraya Diane ile geri taşındıktan iki yıl sonra.

Çok uzun zaman önce.

3

Sanırım tuvalete gideceğim, dedi.

Kadın odadan çıktığında, şifonyerindeki ve duvarlarda asılı olan fotoğraflara baktı. Düğün gününde Carl ile aile fotoğrafları, bir yerlerde kilise merdivenlerinde. İkisi dağlarda, bir dere kenarında. Küçük siyah-beyaz bir köpek. Carl'ı biraz tanıyordu, düzgün bir adamdı, oldukça sakindi, yirmi yıl önce Holt County'deki insanlara ürün sigortası ve diğer sigorta türleri satmıştı, iki dönem için kasabanın belediye başkanı seçilmişti. Louis onu hiç iyi tanımamıştı. Şimdi sevindiği için mutluydu. Oğullarının fotoğrafları vardı. Gene ikisine de benzemiyordu. Uzun boylu, ince bir çocuk, çok ciddi. Ve kızlarının genç bir kız olduğu iki fotoğraf.

Geri döndüğünde, bana da tuvalete gideceğim dedi. İçeri girdi, tuvalete girdi, ellerini titizlikle yıkadı ve biraz diş macununu sıktı, dişlerini fırçaladı, sonra ayakkabılarını ve kıyafetlerini çıkardı ve pijamalarını giydi. Kıyafetlerini ayakkabılarının üzerine katladı, kapının arkasındaki köşeye bıraktı ve yatak odasına geri döndü. Gecelik giymişti ve şimdi yataktaydı, başucundaki lamba yanıyordu, tavan ışığı kapalıydı ve pencere birkaç santim açıktı. Serin yumuşak bir esinti vardı. Yatağın yanında durdu. Çarşafı ve battaniyeyi geri katladı.

Girmiyor musun?

Düşünüyorum.

Yatağa yattı, yan yattı, battaniyeyi çekti ve sırt üstü uzandı. Henüz bir şey söylemedi.

Ne düşünüyorsun? dedi. Çok sessizsin.

Bu ne kadar garip. Burada olmak ne kadar yeni. Ne kadar belirsiz hissettiğimi ve biraz gergin hissettiğimi düşünüyorum. Ne düşündüğümü bilmiyorum. Bir karmaşa var.

Yeni değil mi, dedi. Bence iyi bir yeni biçim. Sen ister misin?

Ben yapardım.

Uyumadan önce ne yaparsın?

Ah, saat on haberlerini izlerim, yatağa gelip uyuyana kadar okuyorum. Ama bu gece uyuyamayacağımı bilmiyorum. Çok heyecanlıyım.

Işığı kapatacağım, dedi. Hâlâ konuşabiliriz. Yatakta döndü ve S'S. onun çıplak pürüzsüz omuzlarına ve ışık altında parlak saçlarına baktı.

Sonra hava karardı, sadece sokaktan gelen ışık odada hafifçe görünüyordu. Önemsiz konulardan, biraz tanışmadan, kasabanın küçük rutin olaylarından, evlerinin arasında yaşayan yaşlı kadın Ruth'un sağlığından, Birch Caddesi'nin asfaltlanmasından konuştular. Sonra sessizleştiler.

Bir süre sonra dedi ki, Hâlâ uyanık mısın?

Evet.

Ne düşündüğümü sordun. Bir şey düşünüyordum: Carl'ı çok iyi tanımadığım için mutluyum.

Neden?

Burada olsam bile kendimi bu kadar iyi hissetmezdim.

Ama Diane'i oldukça iyi tanıyordum.

Bir saat sonra uyuyordu ve sessizce nefes alıyordu. Hâlâ uyanıktı. Onu izliyordu. Loş ışıkta yüzünü görebiliyordu. Bir kez bile dokunmamışlardı. Saat üçte kalktı, tuvalete gitti, sonra geri döndü ve pencereyi kapattı. Bir rüzgar yükseldi.

Gün doğduğunda ayağa kalktı, banyoda giyindi ve tekrar yatakta oturan Addie Moore'a baktı. Artık uyanıktı. Görüşürüz, dedi.

Yapar mısın?

Evet.

Dışarı çıktı, komşu evlerin yanından kaldırımda yürüdü, içeri girdi, kahve yaptı, biraz tost ve yumurta yedi, birkaç saat bahçesinde çalıştı, sonra mutfağa döndü, erken bir öğle yemeği yedi ve öğleden sonra iki saat ağır uyudu.

4

O öğleden sonra uyandığında hasta olduğunu fark etti. Kalktı, biraz su içti ve kendini sıcak hissetti. Bir süre düşündü ve sonra onu aramaya karar verdi. Telefonda, yeni bir uykudan kalktım ve kendimi iyi hissetmiyorum, midemde bir tür ağrı ve sırtımda da bir ağrı olduğunu söyledi. Üzgünüm. Bu gece gelmeyeceğim.

Anladım, dedi ve kapattı.

Doktorunun ofisini aradı ve ertesi sabah için randevu aldı. Erken yattı, geceleri terliydi, uyuyamıyordu, sabah yemek istemiyordu ve saat onda doktora gitti ve kan ve idrar testi için hastaneye gönderildi. Laboratuvar sonuçları alana kadar lobide bekledi, sonra idrar yolu enfeksiyonu ile hastaneye kabul edildi.

Antibiyotik verildi ve öğleden sonra çoğunu uyudu, gecenin çoğunu yine uyanık kaldı. Sabah kendini daha iyi hissetti ve muhtemelen ertesi gün serbest bırakılacağını söylediler. Kahvaltı ve öğle yemeği yedi, kısa bir şekerleme yaptı ve saat üçte uyandığında kadın yatağının yanındaki sandalyede oturuyordu. Ona baktı.

Şaka yapmıyordun, dedi.

Öyle mi sanıyordun?

Sadece hasta olduğunu söylüyordun sanıyordum. Gece benimle olmak istemediğine karar verdiğini.

Bunu düşündüğünü korktum.

Bunun olmayacağını sanmıştım, dedi.

Dün, dün gece ve bugün tüm gün seni düşündüm, dedi.

Ne düşünüyordun?

Çağrımı nasıl yanlış anlarsın. Ve gece bile olmak istediğimi nasıl açıklayabileceğimi anlatıyorum. Uzun zamandır hissettiğimden daha fazla ilgilendiğimi hissettiğim.

O zaman neden beni aramadın? Bana söylemek için mi?

Daha da kötü olabilir diye düşündüm, daha da uyduruyormuşum gibi gelecekti.

Keşke deneseydin.

Yapmalıydım. Hastanede olduğumu nasıl öğrendin?

Bu sabah yan komşudaki Ruth ile konuşuyordum ve o da 'Louis'i duydun mu? Dedim ki, Peki ya o? Hastanede. Ona ne oldu? Bir tür enfeksiyon olduğu söyleniyor. O zaman anladım, dedi.

Sana yalan söylemeyeceğim, dedi.

Peki. İkimiz de yapmayacak. Peki tekrar gelecek misin?

Kendimi iyi hisseder hissetmez ve bunun üstesinden geldiğimden emin olurum. Seni görmek güzel, dedi.

Teşekkürler. Şu an bayağı yıpranmış görünüyorsun.

Henüz yüzümü takmaya vaktim olmadı.

Güldü. Umurumda değil, dedi. Demek istediğim bu değil. Sadece bir yorum, bir gözlem yapıyordum.

Bana göre oldukça iyi görünüyorsun, dedi.

Kızını aradın mı?

Ona endişelenmemesini söyledim. Bir gün içinde dışarı çıkacağımı ve bunun endişelenecek bir şey olmadığını söyledim. İşten izin almak zorunda kalmayacak. Şimdi onun beni görmesine ihtiyacım yok. Colorado Springs'te yaşıyor.

Biliyorum.

O da benim gibi bir öğretmen. Sonra konuşmayı kesti. Bir şey içmek ister misin? Hemşireyi arayabilirim.

Hayır. Şimdi eve gidiyorum.

Eve döndüğümde ve kendimi iyi hissettiğimde seni arayacağım.

İyi, dedi. Zaten biraz bira aldım.

Kadın ayrıldı ve Snow onun odadan çıkışını izledi, yatakta yatıp tekrar uyumayı bekledi, ama akşam yemeği getirildi ve o yemek yerken haberlere

baktı, sonra televizyonu kapattı, pencereye baktı ve dışarıda, kasabanın batısındaki geniş ovanın üzerinde karanlık oluştu.

5

Ertesi öğleden sonra hastaneden taburcu edildi. Ama düşündüklerinden daha hasta olmalıydı ve kendini tekrar hissetmesi, o gece onu arayıp buraya gelmenin uygun olup olmadığını sorması neredeyse bir hafta sürdü.

Hâlâ hasta mıydın?

Evet. Neden bu kadar uzun sürdü bilmiyorum.

Duş aldı, tıraş oldu, tıraş yaptı ve karanlıkta pijamaları ve diş fırçasıyla birlikte kağıt torbayı aldı, komşuların evlerinin önünden dışarı çıktı ve kapıyı çaldı.

Addie hemen geldi. Peki. Daha iyi görünüyorsun. Girin. Saçları yüzünden geriye taranmıştı ve güzel görünüyordu.

Mutfak masasında önceki gibi oturup biraz içip sohbet ettiler. Sonra dedi ki, Yukarı çıkmaya hazırım, sen mi?

Evet.

Kadehlerini lavaboya koydu ve o da onu yukarı kadar takip etti. Banyoya gitti, pijamalarını giydi ve köşede kıyafetlerini katladı. Yatak odasına girdiğinde geceliğiyle yataktaydı. Yorganları geri çekti ve o uzandı.

Geçen sefer pijamanızı burada bırakmadınız. Bu da geri döneceğini düşünmememin bir başka sebebiydi.

Kendini iddialı göstereceğini düşündüm. Sanki bunu hafife alıyormuşum gibi. Henüz pek bir şey konuşmamıştık.

Artık pijamanızı ve diş fırçanızı burada bırakabilirsiniz, dedi.

Kağıt torbaların aşınmasını önleyecek, dedi.

Evet. Aynen öyle. Konuşmak istediğin bir şey mi aklında? dedi. Acil bir şey değil. Sadece konuşmaya başlamak için.

Çoğunlukla sorularla doluyum.

Benim de var, dedi. Peki seninki neler?

Neden beni seçtiğini merak ettim. Birbirimizi pek iyi tanımıyoruz.

Ben herhangi birini seçeceğimi mi sandın? Geceleri beni sıcak tutacak birini istediğimi mi söylüyorum? Sadece konuşacak herhangi bir yaşlı kişi mi?

Bunu düşünmemiştim. Ama neden beni seçtiğini bilmiyorum.

Yaptığımı için üzgün müsün?

Hayır. Hiç de öyle değil. Sadece merak ediyorum. Merak ettim.

Çünkü bence iyi bir adamsın. Nazik bir adam.

Umarım ben de öyledirim.

Sanırım öylesin. Ve seni hep sevebileceğim ve konuşabileceğim biri olarak düşündüm. Beni nasıl düşündün, eğer hiç düşündüysen?

Seni düşündüm, dedi.

Nasıl yani?

Yakışıklı bir kadın olarak. Maddesi olan biri. Karakter.

Neden böyle diyorsun?

Yaşadığın için yüzünden. Carl öldükten sonra hayatını nasıl yönettiğini. O senin için zor bir zamandı, dedi. İşte demek istediğim bu. Eşim öldükten sonra benim için nasıl bir şey olduğunu biliyorum ve senin benden daha iyi olduğunu görebiliyordum. Buna hayran kaldım.

Hiç gelmedin ya da bir şey söylemeye önem vermedin, dedi.

Müdahaleci görünmek istemedim.

Olmazdın. Çok yalnızdım.

Bunu varsaydım. Ama yine de hiçbir şey yapmadı.

Başka ne bilmek istersin?

Nereden geldin. Büyüdüğün yer. Kızken nasıl biri olduğunu. Ebeveynlerin nasıl biriydi. Kardeşlerin varsa. Carl ile nasıl tanıştın. Oğlunla ilişkin nedir? Neden Holt'a taşındın? Arkadaşlarının kim olduğunu. İnandığın şey. Hangi partiye oy verdiğini.

Konuşmak çok eğlenecek, değil mi? dedi. Ben de senin hakkında bunları bilmek istiyorum.

Acele etmemize gerek yok, dedi.

Hayır, acele etmeyelim.

Yatağa döndü ve lambayı kapattı, yine ışıkta parlak saçlarına ve çıplak omuzlarına baktı, sonra karanlıkta elini tutup iyi geceler dedi ve kısa sürede uyudu. Onun için şaşırtıcıydı, ne kadar çabuk uyuyabiliyordu.

6

Ertesi gün sabah bahçede çalıştı, çim biçti, öğle yemeği yedi, kısa bir şekerleme yaptı, sonra fırına gidip her iki haftada bir tanıştığı bir grup adamla kahve içti. Onlardan biri pek hoşlanmadığı bir adamdı. Adam, keşke senin enerjin olsaydı, dedi.

Nasıl oldu?

Bütün gece dışarıda kalıp ertesi gün işlev görebilmek için hâlâ yeterli paranın kalmasını istiyorum.

Louis bir süre ona baktı.

Biliyor musun, dedi ki, hep duyduğum şeylerden biri her hikayenin seninle güvenli olduğudur. Doğrudan kulaklarınıza girip ağzınızdan çıkıyor. Bu kadar büyük küçük bir kasabada yalancı ve bir ihlakarın adını almak istemem. Böyle bir ün neredeyse her yerde peşinden gelir.

Adam Louis'e baktı. Masada oturan diğer adamlara baktı. Sadece ona bakmıyorlardı. Ayağa kalktı ve fırından Ana Caddeye doğru yürüdü.

Kahvesini ödediğine inanmıyorum, dedi adamlardan biri.

Ben hallederim, dedi Louis. Sonra görüşürüz çocuklar. Tezgaha çıktı, diğerinin kahvesini ve kendi kahvesini ödedi ve dışarı çıkıp Cedar Caddesi'ne doğru yürüdü.

Evde bahçeye çıktı ve bir saat boyunca sert, neredeyse şiddetle çapa yaptı, sonra içeri girip bir hamburger kızarttı, bir bardak süt içti ve ardından duş aldı ve tıraş oldu. Karanlık olduğunda Addie'nin yanına geri döndü.

7

Gündüzleri evini iyice temizlemiş, üst kattaki yatakta temiz çarşaflar koymuş, yıkanmış ve akşam yemeğinde sandviç yemişti. Gün geçtikçe, oturma odasında sessiz, hareketsizce oturuyordu, Louis'in kapıya gelip kapıyı çalmasını bekledi, hava kararda.

Sonunda geldi ve onu içeri aldı. Bir şeylerin farklı olduğunu görebiliyordu. Ne oldu? dedi.

Birazdan anlatacağım. Önce bir içki içebilir miyiz?

Tabii ki.

Mutfağa gittiklerinde, ona bir şişe bira verdi ve kendisi için şarap döktü. Ona baktı, bekliyordu.

Artık sır değiliz, dedi. Eğer hiç olsaydık.

Nereden biliyorsun? Ne oldu?

Dorlan Becker'ı tanıyorsun.

Eskiden erkek dükkânının sahibiydi.

Evet. Onu sattı ve kasabada kaldı. Herkes onun başka bir yere taşınacağını sanıyordu. Burayı hiç sevmemiş gibiydi. Kışları için Arizona'ya gider.

Bunun sırrımızın ortaya çıkmasıyla ne ilgisi var?

Ayda birkaç kez fırında buluştuğum kişilerden biri. Bugün nasıl bu kadar enerjim olduğunu öğrenmek istedi. Bütün gece dışarıda olmak ve sonra gündüz normalde yaptığımı şeyi yapmak için.

Ne dedin?

Ona dedikodu yapan ve yalancı olarak tanındığını söyledim. Sinirlendim. Doğru başa düşemedim. Hâlâ buna kızgınım.

Anlıyorum.

Görmezden gelip etkisizleştirmeliydim. Ama yapmadım. Senin hakkında kötü bir şey düşünmelerini istemedim.

Bırak gitsin, Louis. Başından beri insanların bunu öğreneceğini biliyorduk. Bunu konuştuk.

Evet, ama düşünmemiştim. Hazır değildim. Bizim hakkımızda bir hikaye uydurmalarını istemedim. Seninle ilgili.

Bunu takdir ediyorum. Ama bana zarar veremezler. Birlikte geçirdiğimiz gecelerin tadını çıkaracağım. Ne kadar uzun sürseler.

Ona baktı. Neden böyle söylüyorsun? Geçen gün benim gibi konuşuyorsun. Sence dayanamazlar mı? Uzun bir süre mi?

Umarım öyledir, dedi. Sana artık böyle yaşamak istemediğimi söyledim —başkaları için, onların ne düşündüğü ve inandığı için. Bence böyle yaşanacak bir yol değil. Zaten bana göre değil.

Peki. Keşke senin iyi düşüncen olsaydı. Tabii ki haklısın.

Artık atlattın mı?

Oraya varıyorum.

Bir bira daha ister misin?

Hayır. Ama daha fazla şarap istersen, sen içerken burada otururum. Seni izleyeceğim.

8

Lincoln, Nebraska'da büyüdüm, dedi. Kasabanın kuzeydoğu tarafında yaşıyorduk. Güzel bir iki katlı tahta evimiz vardı. Babam bir iş adamıydı ve iyi işleri çıkarıyordu, annem ise çok iyi bir ev işçisi ve iyi bir aşçıydı. Burası orta sınıf, işçi sınıfı mahallesiydi. Bir kız kardeşim vardı. Anlaşamıyorduk. Daha aktif ve dışa dönüktü, bende olmayan bir tür sosyal doğaya sahipti. Sessizdim, kitap tutkunu davrandım. Liseden sonra üniversiteye gittim, evde yaşadım ve derslerime şehir merkezine giden otobüsle gittim. Başlangıçta Fransızca çalışarak başladım ama ilkokul eğitimine geçtim.

Sonra ikinci sınıfta Carl ile tanıştım ve çıkmaya başladık, yirmi yaşıma geldiğimde hamileydim.

Korktun mu?

Bebek için değil. Hayır. Bir tane sahibi olmaktan değil. Ama nasıl idare edeceğimizi bilmiyordum. Carl'ın diplomasını almak için hâlâ bir buçuk yılı vardı. Noel Günü'nde bana ailemin evine katıldı—Omaha'da yaşıyordu—ve birlikte akşam yemeğinden sonra aileme söyledik, hepimiz oturma odasında oturduk. Annem ağlamaya başladı. Babam sinirliydi. Daha iyi bildiğini sanıyordum. Carl'a baktı. Senin neyin var böyle? Onda hiçbir sorun yok, dedim. Sadece oldu. Tanrı aşkına, bu sadece oldu. Bunu başardı. İkimiz de işin içindeydik, baba. Aman Tanrım, dedi.

Ocak ayında evlendik ve Lincoln şehir merkezinde küçük, karanlık bir daireye taşındık, ben de bir mağazada geçici bir katiblik işi buldum ve bekledik. Bebek Mayıs ayında bir gece doğdu. Carl'ı odaya almıyorlardı. Sonra bebeği eve götürdük ve mutluyduk, çok fakirdik.

Ailen sana yardım etmedi mi?

Çok bir şey değil. Carl onların yardımını istemiyordu. Ben de düşünmedim.

O zaman o senin kızındı. Onun bu kadar yaşlı olduğunu düşünmemiştim.

Evet, o Connie'ydi.

Onu sadece belirsiz hatırlıyorum. Onun nasıl öldüğünü biliyorum.

Evet. Addie konuşmayı kesti ve yatakta hareket etti. Bunu başka bir zaman konuşurum. Şimdi söyleyeyim, Carl mezun olduğunda ikimiz de Colorado'ya gelmek istedik. Bir keresinde kısa bir tatil için Estes Park'a gitmiştik ve dağları seviyorduk, Lincoln'den ve her şeyden uzaklaşmamız gerekiyordu. Ve yeni bir yerde kurmaya başlayacak. Carl Longmont'ta sigorta satma işine başladı ve orada birkaç yıl yaşadık, sonra Holt'taki yaşlı Bay Gorland emekli olmaya karar verdi, biz de borç aldık ve buraya taşındık, Carl sigorta ofisini ve müşterilerini devraldı. Ve o zamandan beri buradayız. Bu 1970 yılıydı.

Nasıl hamile kaldın?

Ne demek istiyorsun? Biri nasıl hamile kalır?

Hatırladığım kadarıyla, o zamanlar hepimiz oldukça dikkatli ve gergindik.

Ama biz de gençtik. Carl ve ben birbirimize aşıktık. Bu eski hikaye. Her şey yeni ve heyecan vericiydi.

Olmalıydı.

Elini bıraktı, uzaklaştı ve yatağa düz uzandı. Döndü ve loş ışıkta ona baktı.

Neden böyle davranıyorsun? dedi. Ne oldu?

Bilmiyorum.

Koşulları mı soruyorsun?

Sanırım.

Seks hakkında?

Her zamankinden daha aptal davranıyorum. Sadece biraz kıskanıyorum ve ne olduğunu bilmiyorum.

Kırsalda, toprak bir yolda, arka koltukta, karanlıkta. Bunu bilmek istediğin bu mu?

Bana lanet olası bir herifim demeni çok isterim, dedi Louis. Kelimelerle konuşamayacak kadar aptal bir adam.

Peki. Sen aptal bir herifsin.

Teşekkür ederim, dedi.

Rica ederim. Ama bunu mahvedebilirsin. Bunu biliyorsun. Başka bir şey var mı?

Ailen bunu hiç atlattı mı?

Aslında Carl'ı sevdikleri ortaya çıktı. Annem onu hep koyu saçlı, yakışıklı bir adam olarak görürdü. Babam Carl'ın çok çalışkan biri olduğunu ve bizimle ilgileneceğini görebiliyordu. Ve tabii ki yaptı. Zor zamanlarımız oldu. Ama çoğunlukla ilk yedi-sekiz yıl sonra maddi olarak rahat olmamız açısından iyiydik. Carl iyi bir geçimciydi.

Sonra bir ara orada kızla birlikte küçük bir erkek çocuğun vardı.

Gene. Connie o zaman altı yaşındaydı.

9

Addie, arabasını komşusu Ruth'un evinin arkasındaki ara sokağa sürdü, indi ve arka kapıya çıktı. Yaşlı kadın verandada bir sandalyede oturuyordu. Seksen iki yaşındaydı. Addie geldiğinde ayağa kalktı ve iki kadın yavaşça merdivenlerden indi, Ruth Addie'nin kolundan tutunarak arabaya çıktı, Addie ona yardım etti ve ince bacaklarını ve ayaklarını düzenlemesini bekledi, sonra emniyet kemerini bağlayıp kapıyı kapattı. Kasabanın güneydoğu tarafındaki otoyoldaki markete gediler. Otoparkta sadece birkaç araba vardı, yavaş bir yaz sabahı. İçeri girdiler ve Ruth alışveriş arabasına tutundu ve koridorlarda yavaşça ilerlediler, bakıyor, acele etmediler. Çok bir şey istemiyordu ya da ihtiyacı yoktu, sadece kutular ya da kutular yiyecek, bir somun ekmek ve folyo içinde küçük Hershey barları vardı. Hiçbir şey almayacak mısın? dedi.

Hayır, dedi Addie. Geçen gün alışverişe gittim. Ben biraz süt alacağım.

Bu çikolatayı yememelim ama şimdi ne fark eder ki? İstediğim her şeyi yiyeceğim.

Kutu kutuları dondurulmuş akşam yemeğine ve birkaç kutu kuru tahıl gevreği, bir litre süt ve biraz çilek reçeli koydu.

Hepsi bu mu?

Sanırım öyle.

Meyve istemez misin?

Taze meyve istemiyorum. Sadece bozulur. Konserve meyvelere gittiler ve Snow tatlı şurubuna iki konserve şeftali ve birkaç konserve armut aldı, ardından bir kutu kuru üzümlü yulaf ezmesi kurabiyesi aldı. Kasada görevli yaşlı kadına baktı ve, Her şeyi buldunuz mu, Bayan Joyce? İstediğin her şey mi?

Kendimi iyi bir adam bulamadım. Rafta birini görmedim. Hayır, orada iyi bir adam bulamadım.

Yapamaz mısın? Bazen düşündüğünden daha yakın olurlar. Hızla yaşlı kadının yanında duran Addie'ye baktı.

Ne kadar? dedi Ruth.

Görevli ona söyledi.

Bluzunda bir leke var, dedi Ruth. Temiz değil. İşe böyle giyinerek gelmemelisin.

Katipçi başını aşağı saldı. Hiçbir şey göremiyorum.

Orada.

Eski yumuşak deri çantasından parasını aldı, elindeki parayı yavaşça saydı ve banknotları ve paraları düzenli bir şekilde tezgaha koydu.

Sonra arabaya çıktılar ve Addie alışverişleri arka koltuğa koyup bindi.

Ruth doğrudan otoyola bakıyordu, arabalar, hayvan kamyonları ve tahıl kamyonları oradan geçiyordu. Bazen bu yerden nefret ediyorum, dedi. Bazen buradan çıkabildiğim zaman keşke çıkabilseydim. Bu küçük kasaba küçük kafalı pislikler, dedi.

O memurdan bahsediyorsun.

Evet, o ve herkes onu seviyor.

Onu tanıyor musun?

O Coxlardan biri. Annesi de aynıydı. Herkesin işini bildiğini sanıyordum. Böyle bir ağzım vardı. Ona iyi bir tokat atmak istememi sağlıyor.

Yani Louis ve benim hakkımda biliyorsun, dedi Addie.

Her sabah erken kalkıyorum. Uyuyamıyorum. Ve ön odada oturup karşıdaki evlerin üzerine güneşin doğuşunu izliyorum. Sabah Louis'i eve giderken görüyorum.

Birinin onu göreceğini biliyordum. Önemli değil.

Umarım iyi vakit geçiriyorsundur.

O iyi bir adam. Sence de öyle değil mi?

Sanırım öyle. Ama kazanımlar da henüz tam olarak alınmadı. Ama bana hep nazik davrandı, dedi. Kışın yürüyüşlerimde çimlerimi biçir ve karı kürekler. Bunu Diane ölmeden önce başlatmıştı. Ama o bir aziz değil. Kendi payına acı verdi. Bunu sana anlatabilirim. Karısı sana söyleyebilirdi.

Bunun gerekli olacağını sanmıyorum, dedi Addie.

Zaten bu çok uzun zaman önceydi, dedi Ruth. Yıllar önce. Sanırım eşi büyük ölçüde bunu atlattı. İnsanlar yapar.

10

Addie, Bana diğer kadın hakkında bilgi ver.

Kimi kastediyorsun?

Senin ilişki yaşadığın kişi.

Bunu biliyor musun?

Herkes öyle.

Louis dedi ki, evliydi. Tamara. Adı buydu. Eğer hala hayattaysa hâlâ hayatta. Kocası hemşiredirdi ve burada kasabadaki hastanede gece çalışıyordu. O zamanlar bir erkeğin hemşire olması alışılmadık bir durumdu. İnsanlar bunun hakkında ne düşüneceklerini bilmiyordu. Yaklaşık dört yaşında, Holly'den bir yaş büyük, küçük bir kız çocuğu vardı. Biraz sert, ince sarışın bir kız. Babası, Tamara'nın kocası, iri yapılı ve sarışın bir adamdı. Gerçekten iyi bir adamdı. Hikayeler yazmak istiyordu. Sanırım hastanede gece yazmış. Daha önce sorunlar olmuştu ve Ohio'da biriyle ilişkisi olmuştu. O da benim gibi lisede öğretmendi. O işe alındığında ben sadece iki yıl orada çalışıyordum.

Ne öğretti?

O da İngilizce öğretmenlerinden biriydi. Birinci ve ikinci sınıflar. Temel şeyler.

Üst düzey dersleri sen öğrettin.

Evet, orada daha uzun süredir bulunmuştum. Yani evde mutsuzdu ve Diane ile ben de pek iyi değildik.

Neden olmasın?

Çoğunlukla benim yüzümden. Ama ikimiz de öyle. Konuşamadık. Kavga ya da tartışma çıkarıyorduk, o ağlamaya başlar, odadan çıkar ve konuştuğumuzu ya da kavga ettiğimizi bitirmezdi. Bu durumu daha da kötüleştirdi.

Sonra okulda biriniz bir hareket yaptı, bir jest yaptı, dedi Addie.

Evet. Öğretmenler dinlenme odasında yalnız kaldığımızda elini koluma koydu. Bana bir şey mi söyleyeceksin? dedi. Ne gibi? Dedim ki. Mesela dışarı çıkıp bir içki içmek ister misin? Bilmiyorum, dedim. İstersen ister misin? Ne düşünüyorsun? Bu Nisan ayıydı, Nisan ortasında. Yıl için vergilerimizi yapıyordum ve on beşinde, akşam yemeğinden sonra vergi beyannamelerini postaneye götürdüm ki zamanında postalanı yaptım, evinin yanından geçtim ve onu yemek odası masasında kağıtları notlarken gördüm, böylece sokağın aşağısına park ettim, verandasına çıktım, kapıyı çaldım ve o kapıya geldi. Zaten bornozunu giymişti. Yalnız mısın? Dedim ki.

Pamela burada ama zaten yatakta. Neden içeri gelmiyorsun?

Ben de içeri girdim.

Böyle mi başladı?

Evet, vergi gününde. Kulağa çılgınca geliyor, değil mi.

Bilmiyorum. Bunlar her türlü şekilde olur.

Bu konuda bir şeyler biliyorsun.

Bu tür şeylerin insanların hayatında nasıl gerçekleştiğine dair bir şeyler biliyorum.

Bana anlatır mısın?

Belki. Bir gün. Peki ne yaptın?

Diane ve Holly'yi bırakıp onunla yaşamaya başladım. Kocası taşındı, bir arkadaşının yanında kaldı. Ve birkaç hafta iyi anlaştık. Güzel, sert ve vahşi bir kadındı; uzun kahverengi saçları ve yatakta hayvan gözleri gibi kahverengi gözleri vardı ve saten gibi güzel bir cildi vardı. Vücudu oldukça inceydi.

Hâlâ ona aşıksın.

Hayır. Ama sanırım onun anısına biraz aşık oldum. Tabii ki sonunda işler kötüye gitti. Bir gece, mutfakta akşam yemeği yerken eşi geldi. Tamara, küçük kızı ve ben. Masada oturup kocasıyla konuştuk, sanki hepimiz ileri ve sofistike insanlarmışız ve evlilikleri bozup özgür insanlar gibi devam edecek insanlarmışız. Ama devam edemedim. Kendimden bıkmıştım. Kocası masada, o ve küçük kız. Kalkıp evden çıktım ve kırsalda arabayla çıktım, yıldızlar parlıyordu ve çiftlik ışıkları ile bahçe ışıkları karanlıkta mavi görünüyordu. Her şey normal görünüyordu, ama artık hiçbir şey normal değildi, her şey bir tür uçurumun kenarındaydı ve o gece geç saatlerde geri döndüm. Yatakta kitap okuyordu. Bunu yapamam, dedim.

Gidiyor musun?

Yapmak zorundayım. Bu çok fazla insanı incitecek. Zaten oldu. Ve işte ben senin kızına baba olmaya çalışıyorum, kendi kızım ise benim olmadan büyüyor. Başka bir sebep olmasa da onun yüzünden geri dönmek zorundayım.

Ne zaman gidiyorsun?

Bu hafta sonu.

O zaman şimdi yatağa gel, dedi. İki gecemiz daha var.

O geceleri hatırlıyorum. Nasıl oldu.

Bana onlardan bahsetme. Bilmek istemiyorum.

Hayır. Onlardan bahsetmeyeceğim. Ayrılırken sadece ağladım. O da öyleydi.

Sonra ne olacak?

Diane ve Holly'ye geri döndüm, eve geri taşındım, alt katta kaldım ve kanepede uyudum. Diane bu konuda oldukça sessizdi. Hiçbir zaman kindar, kötü ya da kötü davranmadı. Kendimi çok kötü hissettiğimi görebiliyordu. Ve sanırım beni ya da sahip olduğumuz hayatı kaybetmek istemedi.

Sonra yaz aylarında eski üniversite arkadaşlarımdan biri Chicago'dan geldi ve balık tutmaya gitmek istedi, onu Glenwood Springs'in üstündeki White Forest'a götürdüm ama o bundan hoşlanmadı, dağlara alışık değildi. Onu dik bir patikadan bir dereye götürdüğümde, kaybolacağımızdan korktu. Güzel balıklar da yakaladık ama önemli değildi. Holt'a geri döndük ve Diane kapıda beni karşıladı. Holly uyuyordu, öğleden sonra uykusunu alıyordu ve hemen yatağa gittik, bu bizi o şekilde yakaladı, belki de en iyi

zamandı, düşüncesiz bir aciliyet, arkadaşım aşağıda akşam yemeği için bizi bekliyordu. Ve hepsi bu.

Bir daha onu hiç görmedin mi?

Ben yapmadım. Ama Holt'a geri döndü. Okul yılının sonunda Teksas'a taşınmış ve orada bir iş bulmuştu. Sonra Holt'a geri geldi ve beni aradı. Diane telefonu aldı. Dedi ki, Biri seninle konuşmak istiyor. Kim o? Hiçbir şey söylemedi, sadece telefonu bana verdi.

O oydu. Tamara. Ben buradayım. Beni görecek misin?

Yapamam. Hayır. Bunu yapamam.

Beni bir daha görmeyecek misin?

Yapamam.

Diane mutfakta dinliyordu. Ama mesele o değildi. Kararımı vermiştim. Onun ve kızımızın yanında kalmak zorundaydım.

Sonra ne olacak?

Tamara Teksas'a geri döndü ve işi kabul ettiği yerde öğretmenliğe başladı. Ve Diane kalmama izin verdi.

Şu anda nerede?

Nerede olduğunu bilmiyorum. O ve eşi bir daha asla bir arada olamıyordu. Yani bu da vardı. Bu konudaki payımı düşünmek istemiyorum. Doğudan gelmişti. Massachusetts. Belki orada.

Onunla hiç konuşmadın mı?

Hayır.

Hâlâ ona aşık olduğunu düşünüyorum.

Ona aşık değilim.

Öyle görünüyor.

Ona doğru davranmadım.

Hayır, yapmadın.

Buna üzgünüm.

Peki ya Diane?

Sonrasında pek bir şey söylemedi. Başlarken incinmiş ve öfkeliydi. Daha sonra—daha fazla ağlamak, yani. Eminim kendini reddedilmiş ve kötü muamele görmüş hissediyordu. Böyle hissetmesi için iyi bir nedeni vardı. Ve bunu küçük kızımız annesinden aldı ve muhtemelen şimdi erkeklere, hatta beni de dahil, hissettiğinin bir parçası. Belirli bir şekilde olması gerektiği hissi var, yoksa terk edilecek. Ama sanırım Tamara'ya zarar verdiğim için karıma zarar vermekten daha çok pişmanım. Ruhumu ya da bir şeyler yaptım. Küçük, kirli bir kasabada vasat bir lise İngilizce öğretmeninden daha fazlası olma çağrısını kaçırdım.

Her zaman iyi bir öğretmen olduğunu duymuşumdur. Kasaba halkı böyle düşünüyor. Gene için iyi bir öğretmendin.

Belki iyi bir tane. Ama harika bir şey değil. Bunu biliyorum.

11

Hatırladığını söyledin, dedi Addie.

Bir kısmını. Bu yaz aylarıydı, değil mi?

On yedi Ağustos. Berrak sıcak bir yaz günü.

Ön bahçede oynuyorlardı. Connie, hortumu ucuna eski usul bir su sprinkler başı taktırmıştı; bu tip, bir su külahı püskürten ve içinden geçebileceklerdi. O ve Gene. O zaman beş yaşındaydı. On bir yaşındaydı, henüz onunla oynayacak kadar küçüktü. Mayolarını giymişlerdi, sulama sisteminde ileri geri koşup üzerinden atladılar, çığlık attılar, o da elini tutup koltuğunda onu suyun üzerinde tuttu. Bunların hepsini izledim, sonra kafasını açtı ve bahçede onu kovaladı, püskürttü, bağırıyor ve gülüyorlardı, ben de mutfağa gidip akşam yemeğini kontrol ettim, çorba yapıyordum, sonra araba lastiklerinin gıcırtısı ve korkunç bir çığlık duydum. Ön kapıya koştum, bir adam arabasından çıkıyordu ve Gene ağlıyor, ağlayıp adamın arabasının önündeki sokağa bakıyordu. Dışarı çıktım. Connie mayo içinde sokağa fırlatıldı, kulaklarından ve ağzından kan akıyordu, alnındaki yara vardı, bacakları altında yukarı çekilmiş, kolları garip açılara yayılmıştı. Gene sürekli bağırıp ağladı, şimdiye kadar duyduğum en kötü çaresiz sesti.

Arabayı süren adam—şimdi uzaklaşmış—sürekli 'Aman Tanrım' diyordu. Aman Tanrım. Aman Tanrım. Aman Tanrım.

Daha fazla konuşmana gerek yok, dedi Louis. Bana söylemene gerek yok. Şimdi hatırladım.

Hayır. Bunu söyleyeceğim. Birisi ambulansı çağırdı. Kim olduğunu hiç bilemedim. Gelip onu sedyeye yatırdılar ve ben de onlarla birlikte bindim. Gene hâlâ ağlıyordu, ona benimle gelmesini söyledim. İstemediler ama ben dedim ki, lanet olsun, geliyor. Şimdi git.

Başında korkunç bir yara vardı, zaten şişmiş ve kararmıştı, kulaklarından ve ağzından kan akmaya devam ediyordu. Bana silmem için havlu verdiler. Kanlı başını kucağıma aldım ve sürdük, korkunç siren uğultuyordu ve hastanede onu otoparktan arka girişten götürdüler. Hemşire, orada, şu tarafta ama bence bu küçük çocuk için iyi bir yer değil. Birini onu bekleme odasına götürecek biri ayarlayacağım. Tekrar bağırmaya başladı, resepsiyonist onu götürdü ve acil servise gittik. Onu yatağa yatırdılar ve doktor geldi. O zaman hâlâ hayattaydı. Ama baygındı. Gözleri kapalıydı ve nefes almakta zorlanıyordu. Kollarından biri kırılmıştı ve kaburgaları kırılmıştı. Henüz başka ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Onlara Carl'ı ofisinden aramalarını söyledim.

Onunla kaldım. Bir süre sonra Carl, Gene'le birlikte eve gitti, ona bakmak için, ben de geceyi onunla geçirdim. Sabah dört civarında birkaç dakika uyandı ve bana baktı. Ağlıyordum, o sadece baktı, konuşmadı, sonra birkaç nefes aldı ve hepsi bu. O sadece gitmişti. Onu kollarımda kucaklayıp salladım, ağladım, ağladım. Hemşire içeri girdi. Ona Carl'a söylemesini söyledim.

O günün geri kalanı her şeyin karmaşası. Defnini ayarladık ve akşam cenaze evine gittik. Balyalandıktan sonra Gene'in içeri girip onu görmesine izin verdik. Ona dokunmadı. Çok korkuyordu.

Neden olmasın bilmiyorum.

Evet. Yüzüne ağır makyaj sürmüşlerdi, kötü morlukları kapatmışlardı ve alnındaki yarayı kapatmışlardı, üstelik mavi elbiselerinden birini giymişti. İki gün sonra gömüldü, yani cesedi mezarlıkta gömüldü. Bazen onunla hâlâ konuşabildiğimi hissediyorum. Onun ruhu. Ya da ruhunu, eğer öyle söylemek istersen. Ama şimdi iyi görünüyor. Bir keresinde bana, iyiyim demişti. Endişelenme. Buna inanmak istiyorum.

Tabii ki, dedi Louis.

Carl, kasabada başka bir eve taşınmamızı istedi ama ben gitmeyeceğimi söyledim—buradan ayrılmak istemedim. Evin tam karşısındaydı. Burada öldü, dedim. Bu benim için kutsal. Bu yüzden hareket etmedik. Belki de Gene için yapmalıydık.

Bunu asla atlatamamıştı.

Hiçbirimiz yapmadık. Ama onu arabanın önünde sokağa koşturan oydu. O sadece su hortumuyla kız kardeşinin peşinden koşan küçük bir çocuktu. Sonrasında eşin birkaç kez gelip beni kontrol etti. Bu onun için nazikti. Minnettarım. Ona minnettardım. Çoğu insan hiçbir şey söylemeye kendini çok rahatsız hissediyordu.

Onunla gelmeliydim.

Bu iyi olurdu.

Ihmal günahları, dedi Louis.

Günahlara inanmıyorsun.

Daha önce de dediğim gibi, karakter hataları olduğuna inanıyorum. Bu bir günah.

Şimdi buradasın.

Şu anda olmak istediğim yer burası.

12

Birkaç gün buraya gelmeyeceğim, dedi Louis.

Neden yapmıyorsun?

Holly, Anma Günü hafta sonu için geliyor. Sanırım beni dövmek istiyor.

Ne demek istiyorsun?

Sanırım seninle benimle ilgili haberini aldı. Sanırım benden uslu olmamı istiyor.

Bunun hakkında ne düşünüyorsun?

Davranış mı? Davranış gösteriyorum. İstediğimi yapıyorum ve kimseye zarar vermiyorum. Ve umarım senin için de iyidir.

Evet, öyle.

Onu dinlemem gerekecek. Ama hiçbir şeyi değiştirmeyecek. Onun benden istediğini, onun benim istediğim şeyleri yaptığı kadar, onun da dışarı çıktığı erkeklerle ilgili yaptığını yapacağım. Sürekli destek olması gereken bu adamları buluyor. Ona yaslanıyorlar. Bir yıl kadar onlara

bakıyor, sonra sıkılıyor ya da bir şeyler patlıyor ve bir süre yalnız kalıyor. Sonra başka birini bulup ilgileniyor. Şu anda erkekler arasında.

Geri gelebileceğin zaman beni arar mısın?

13

Ertesi gün Holly, Colorado Springs'ten Holt'a gitti ve Louis kapıda onu karşıladı, öptü. Arka bahçedeki piknik bankında oturarak akşam yemeği yediler. Sonra birlikte bulaşıkları yıkadılar ve oturma odasında şarap içtiler.

Bu yaz birkaç haftalığına İtalya'ya gitmeyi düşünüyorum, dedi. Floransa'ya, baskı dersi için.

Bence yapmalısın. Kulağa iyi geliyor.

Uçuş düzenlemelerini zaten yaptım. Beni bir matbaa atölyesine kabul ettiler.

Aferin sana. Ödemek için yardıma ihtiyacınız var mı?

Hayır, baba. İyiyim. Bir an ona baktı. Ama senin için endişeliyim.

Oh? Öyle mi?

Evet. Addie Moore ile ne yapıyorsun?

İyi vakit geçiriyorum.

Anne ne derdi?

Bilmiyorum ama sanırım annen anlayabilir. O, insanların bildiğinden çok daha fazla affetme ve anlayış yeteneğine sahipti. Birçok açıdan bilgeydi. Olayları insanlardan daha büyük bir şekilde görüyordu.

Ama baba, bu doğru değil. Addie Moore'u önemsediğini bilmiyordum. Ya da onu bu kadar iyi tanıyordu.

Haklısın. Ben yapmadım. Ama bu işin iyi bir zaman geçirmesinin asıl amacı bu. Bu yaşta birini iyi tanımak. Ve onu sevdiğini öğrenmek, sonunda tamamen kurumuş olmadığını fark etmek.

Bu sadece utanç verici görünüyor.

Kime? Benim için değil.

Ama insanlar senin hakkında biliyor.

Tabii ki var. Ve umurumda değil. Kim söyledi sana? Kesin kasabadaki sıkı arkadaşlarından biri olmalı.

Linda Rogers'tı.

Yapardı.

Şey, benim bilmem gerektiğini düşündü.

Ve şimdi yapıyorsun. Ve bırakmamı istiyorsun, öyle mi? Bunun ne faydası olurdu ki? İnsanlar yine birlikte olduğumuzu bilirdi.

Ama aynı şey olmak zorunda değildi. Her gün yüzüne dönüyor.

Bu kasabadaki insanlar için çok fazla endişeleniyorsun.

Birisi yapmak zorunda.

Artık sevmiyorum. Bunu öğrendim.

Ondan mı?

Evet. Ondan.

Ama onu ilerici ya da gevşek biri olarak hiç düşünmedim.

Gevşek değil. Bu cahilce.

Peki nedir o?

Özgür olmak için bir tür karar. Yaşlarımızda bile.

Genç gibi davranıyorsun.

Gençken hiç böyle davranmadım. Hiçbir şeye cesaret edemedim. Yapmam gerekeni yaptım. Bunu kendin de çok yaptın, söyleyebilirsem. Keşke kendi kendine başlayacak birini bulsan. Seninle İtalya'ya gidip cumartesi sabahı kalkıp seni dağlara götüren, kar altında kalan, eve gelip her şeyle dolacak biri.

Böyle konuşmandan nefret ediyorum. Beni rahat bırak, baba. Kendi hayatımı yaşayacağım.

Bu ikimiz için de geçerli. Bununla ilgili bir anlaşma yapabilir miyiz? Bir barış.

Bence hâlâ bunu düşünmelisin.

Ben de öyle yaptım ve hoşuma gidiyor.

Aman Tanrım, baba.

—

Ertesi gün Holly için bir çağrı geldi. Louis'e anlattı.

Julie Newcomb'du. Tıpkı Linda Rogers gibi, bana senin hakkında anlatmak zorunda kaldı. Zaten bildiğimi söyledim. Dedim ki, Ama aradığın için mutluyum. Geçen gün seni düşünüyordum. Bir restorandaydım ve kuzu siparişi verdim. Bu beni kocanızın hâlâ lanet olası koyun olup olmadığını merak ettirdi. Siktir git, kaltak, sana iyilik yapıyordum dedi. Sonra telefonu kapattı.

Bu senin için oldukça hızlı bir düşünceydi.

Ah, ona asla katlanamadım. Ama yine de utanç verici.

Tatlım, bu senin sorunun olmalı, benim değil. Sana söyledim, utanmıyorum. Addie Moore da öyle değil.

14

Sonunda bazı özelliklerine hayran kalmaya başladım, dedi Louis. İyi bir insandı, kesin bir iç yönü vardı. Başkalarının beklediğini yapmayacaktı. Başlangıçta o yılların bazılarında oldukça yoksulduk ama o asla kariyer istemedi. Kendi fikirleri vardı. Bağımsızlığını istiyordu. Ama bunun onu mutlu edip etmediğini bilmiyorum. İnsanlar hayatın artık bir yolculuk olduğunu söylüyor, yani onun yaptığı şey buydu. Burada birçok kadın arkadaşı vardı. Birinin evinde buluşup hayatlarını ve kadınların isteklerini konuşurlardı. Eminim bizden bahsetti. O zamanlar kadınların özgürleşmesi yeni büyük bir büyümeye başlamıştı. Ama başka sorunlarımız da vardı. Ve en azından gece Holly'ye bakıyor olmam ilginçti, annesi başka birinin evinde arkadaşlarına benimle ilgili şikayet ediyordu. Biraz ironik görünüyordu. Ve Tamara ile olan o zaman da vardı.

Addie'nin affettiğini söylemiştin.

Sanırım öyle yaptı. Sanırım o zaman beni geri istedi. Ama eminim bu konuşmalarında gündeme geldi. Arkadaşlarının benim hakkımda farklı düşündüğünü anlayabiliyordum. Ama Holly'yi seviyordu. Başından beri. Çok yakındılar. Diane, küçük yaşta ona güvendi. Onunla böyle konuşmak, her şeyi anlatmak doğru değildi. Ama yine de yaptı. Holly'yi kendine çekti.

Nasıl tanıştığını söylemedin.

Ah. Şey, dediğin gibi tanıştık, sen ve Carl. Fort Collins'te üniversitedeyken tanıştık. İkimiz de mezun olduktan sonra evlendik. Güzel bir genç kadındı. Ev kurmak ya da ev kurmak hakkında hiçbir şey bilmiyorduk. Büyürken hiç yemek yapmamıştı ya da ev işleri yapmamıştı, annesi bunların hepsini yapardı. Burada, Holt'ta büyüdüm.

Evet, biliyorum.

Mezun olduktan sonra birkaç yıl boyunca Front Range'deki küçük bir okulda öğretmenlik yaptım ve burada lisede bir iş açılınca beni işe aldılar, eve döndüm ve o zamandan beri buradayım. Kırk yedi yıldır. Holly vardı ve dediğim gibi Diane, Holly okula başladıktan sonra işe gitmeyebilirdi.

Gerçekten bir kariyerim de yoktu.

Çalıştın. Biliyorum, öyle yaptın.

Ama senin sahip olduğun bir kariyerde değil. Carl'ın ofisinde yaklaşık bir yıl sekreter ve resepsiyonist olarak çalıştım ama gün boyu birlikte olmak ve sonra gece evde olmak birbirimizi sinirlendiriyordu. Birlikte çok uzun zaman geçirdik, bu yüzden bir süre bankada çalıştım, sonra şehir ofislerinde memur olarak çalıştım. Bunu bildiğinden eminim. En uzun işimdi. Orada her türlü şey gördüm ve duydum. İnsanların ne yapacağı. Ne tür bir belaya girdiklerini. İnsanlar hakkında öğrendiğin hikayeler dışında sıkıcı ve sıkıcıydı.

Neyse, Diane yine de kendisi kaldı, dedi Louis. Tamamında. Dediğim gibi, şimdi bunu takdir edebiliyorum. O zamanlar ben öyle değildim. Ama yirmili yaşlarımızda ilk evlendiğimizde hiçbir şey bilmiyorduk. Hepsi içgüdü ve büyüdüğümüz kalıplardı.

15

Haziran ayında bir gece Louis, bugün bir fikrim olduğunu söyledi. Duymak ister misin?

Tabii ki.

Sana fırında Dorlan Becker'dan bahsetmiştim, bizim hakkımızda bir şeyler söylemişti ve Holly'nin eski lise arkadaşlarının onu aradığından bahsetmiştim.

Evet, ve sana Ruth ile markete gitmekten ve kasanın söylediklerinden bahsetmiştim. Ve Ruth'un söyledikleri.

İşte benim fikrim. Sadece bir zorunluluktan erdem yapmak için. Gündüz ortasında şehir merkezine gidip Holt Café'de öğle yemeği yiyelim, sonra Main Street'te yürüyelim, zamanımızı alıp kendimizi eğlendirelim.

Ne zaman yapmak istiyorsun?

Bu cumartesi öğleni, kafede en yoğun zamanlarda.

Tamam. Hazır olacağım.

Seni çağıracağım.

Hatta parlak ve gösterişli bir şey bile giyebilirim.

İşte bu bilet, dedi Louis. Kırmızı bir gömlek giyebilirim.

—

Cumartesi günü öğleden biraz önce onun evine geldi ve o sarı, çıplak sırtlı bir yazlık elbiseyle çıktı, o ise kırmızı ve yeşil kısa kollu western tişörtündeydi, Cedar'dan Main Street'e yürüdüler, kaldırımda dört blok aşağı, sonra o taraftaki mağazaların yanından geçtiler. banka, ayakkabı dükkanı, kuyumcu dükkanı ve büyük mağaza, eski tarz sahte vitrinlerde yürürken. Parlak öğle güneşinde Second ve Main köşesinde ışığın değişmesini beklediler, karşılaştıkları insanlara doğrudan baktılar, onları selamladılar, başlarını salladılar ve kolunu onun koluna doladı, sonra sokağın karşısına geçip Holt Kafe'ye yürüdüler, kapıyı açtı ve onu içeri takip etti. Oturmak için beklediler. İçerideki insanlar onlara baktı. Kafede oturanların yaklaşık yarısını tanıyordu, ya da en azından kim olduklarını biliyorlardı.

Kız geldi ve dedi ki, İkiniz misiniz?

Evet, dedi Louis. Ortada bir masadan birini istiyoruz.

Onu bir masaya kadar takip ettiler ve Louis Addie için sandalyeyi çekti, sonra karşısına değil, yanına oturdu. Kız siparişlerini aldı ve Louis Addie'nin elini masaya uzattı, odaya baktı. Yemek geldi ve yemeye başladılar.

Louis, şimdiye kadar çok devrimci görünmüyor.

Hayır. İnsanlar kamusal alanda yeterince kibar. Kimse kamuoyunda yaygara çıkarmak istemez. Ve bence zaten abartıyoruz. İnsanların aklında sadece bizim için endişelenmekten daha fazlası var.

Yemekleri bitmeden üç kadın tek tek masaya uğradı, selam verdi ve sonra dışarı çıktı.

Son kadın dedi ki, sizi duyuyorum.

Ne duydun? Addie dedi.

Ah, birbirinizi nasıl görüyorsunuz. Keşke bunu yapabilsem.

Neden yapamıyorsun?

Kimseyi tanımıyorum. Zaten çok korkarım.

Kendinizi şaşırtabilirsiniz.

Ah, hayır. Yapamadım. Benim yaşımda değil.

Yavaş yediler ve sonra hiç acele etmeden tatlı sipariş ettiler. Sonra tekrar Main Street'e çıktılar ve şimdi karşı tarafa geri yürüdüler, oradaki mağazaların ve açık kapıların ötesinden dışarı bakanların yanından geçtiler, rüzgara açık olanların yanından geçip üç blok boyunca Cedar'a gittiler.

Addie, içeri girmek ister misin? dedi.

Hayır. Ama bu gece burada olacağım.

16

Addie Moore'un Jamie adında bir torunu vardı ve o da yeni altı yaşına giriyordu. Yazın başında ailesi arasındaki sorun daha da kötüleşti. Mutfakta ve yatak odasında kötü tartışmalar, suçlamalar ve suçlamalar, onun gözyaşları ve onun bağırışları vardı. Sonunda deneme amaçlı ayrıldılar ve Jamie babasıyla kalarak bir arkadaşının yanına gitmek üzere Kaliforniya'ya gitti. Addie'yi aradı ve olanları anlattı; eşi kuaförlük işini bırakıp Batı Kıyısı'na gitmişti.

Ne oldu? Addie dedi. Bu ne hakkında?

Anlaşamayız. Hiçbir şeyde yarı yolda görüşmez.

Ne zaman ayrıldı?

İki gün önce. Ne yapacağımı bilmiyorum.

Peki ya Jamie?

Bu yüzden aradım. Bir süre çıkıp seninle kalabilir mi?

Beverly ne zaman geri dönecek?

Geri dönüp dönmeyeceğini bilmiyorum.

Oğlunu öylece terk etmeyecek, değil mi?

Anne, bilmiyorum, ne yapacağını söyleyemem. Ve sana henüz söylemediğim bir şey daha var. Sadece ay sonuna kadar vaktim var. Dükkanı kapatmam gerekiyor.

Neden? Orada ne oldu?

Ekonomi sorunu, anne, ben değilim. Şimdi kimse yeni mobilya almak istemiyor. Yardımına ihtiyacım var.

Onu ne zaman bana getirmek istiyorsun?

Bu hafta sonu. O zamana kadar idare ederim.

Peki. Ama küçük çocuklar için bunun ne kadar zor olduğunu biliyorsun.

Başka ne yapabilirim ki?

—

O gece Louis evine geldiğinde ona yeni düzenlemeyi anlattı.

Sanırım işimiz bitti, dedi.

Ah, öyle düşünmem, dedi Addie. Bir iki gün burada olmasını bekle, sonra gündüz gelip onunla görüş, sonra gece tekrar gel. En azından nasıl gideceğini görebiliriz. Zaten ona yardım etmene ihtiyacım olacak. Eğer istekliysen.

Uzun zamandır küçük çocukların yanında olmamıştım, dedi Louis.

Ben de, dedi.

Ailesine ne oldu? Onların özel sorunu ne?

Çok kontrolcü, çok koruyucu ve Sla'nın bundan bıktığı oldu. Kızgın ve işleri kendi başına yapmak istiyor. Bu yeni bir hikaye değil. Gene bunu öyle ifade etmiyor, tabii ki.

Bazı sorunları, sanırım kız kardeşine olanlarla ilgili.

Eminim öyledir. Beverly'yi anlatamam. Ona hiç yaklaşmadım. Sanırım benimle bunu istemiyor. Başka bir şey de var. Mağazasını kaybediyor. Boyasız mobilya satma fikri var, insanlar ucuza satın alır ve kendileri boyayırlar. Bence hiç iyi bir fikir olmadı. İflas ilan etmek zorunda kalabilir. Bunu bana bu sabah söyledi. Yeni bir şey bulana kadar ona destek olmam gerekecek. Daha önce ona yardım ettim. Tekrar yardım etmeyi kabul ettim.

Ne yapmak istiyor?

Her zaman bir tür satış sektöründe yer aldı.

Hatırladığım kadarıyla bu ona pek uymuyor gibi.

Hayır. Satıcı tipi değil. Sanırım şimdi korkuyor. Bunu söylemeyecek.

Ama bu onun kaçmak için bir fırsat olabilir. Düzeni boz. Annesi gibi. Senin yaptığın gibi.

Ama yapmayacak. Hayatı tamamen mahvetmiş. Şimdi yardıma ihtiyacı var ve eminim bundan nefret ediyor. Kötü bir öfkesi var ve bu zaman ortaya çıkıyor. Halkla nasıl tanışacağını hiç öğrenemedi, benden bir şey istemek zorunda kalmaktan hoşlanmıyor.

—

Cumartesi sabahı Gene, çocuğu Addie'nin evine getirdi, öğle yemeğinde kaldı, valizini ve oyuncaklarını getirdi, onu kucakladı ve babası arabaya geri döndüğünde Jamie ağladı. Uzaklaşmaya çalıştığında Addie onu kollarına doladı, onu tuttu ve ağlamasına izin verdi, araba ayrıldıktan sonra onu eve geri gelmeye ikna etti. Onu cupcake için hamur karışımına ve kağıt bardakları doldurup fırına koymaya ilgi duydu. Sonrasında krema yaptılar, çocuk bir tane yedi ve bir bardak süt içti.

Bunlardan birkaçını götürmek istediğim bir komşum var. İki tane seçer misin, evine gideriz?

Nerede yaşıyor?

Sonraki blokta.

Hangilerini seçmeliyim?

Hangisini istersen.

En az buzlanmış iki tane seçti ve Addie onları plastik bir kutuya koydu, sonra blok aşağıya inip Louis'in kapısını çaldılar. O geldiğinde Addie, "Bu benim torunum, Jamie Moore" dedi. Sana bir şey getirdik.

İçeri girmek ister misin?

Sadece bir dakika.

Verandada oturup sokağa baktılar, karşıdaki evler sessizdi, ağaçlar, ara sıra geçen arabalar. Louis, Jamie'ye okul hakkında sordu ama konuşmak istemedi ve bir süre sonra Addie onu eve götürdü. Akşam yemeği hazırladı, o cep telefonuyla oynadı, sonra onu yukarı çıkardı ve dedi ki, Burası babanın çocukken odasıydı. Kadın ona kıyafetlerini kaldırmasında yardım

etti, o da banyoya gidip dişlerini fırçaladı. Geri geldi, uzandı, bir süre ona kitap okudu ve ışığı kapattı. Onu öptü ve 'Bir şeye ihtiyacın olursa koridorun karşısında olacağım.' dedi.

Işığı açık bırakır mısın?

Bu başbaşı lambasını açacağım.

Ve kapıyı açık bırak, büyükanne.

İyi olacaksın, tatlım. Buradayım.

Odasına gitti, yatağa hazırlanmak için üstümüzü değiştirdi ve içine baktı. Hâlâ uyanıktı, kapıya bakıyordu.

İyi misin?

Yine telefonla oynuyordu.

Bence onu bir kenara koyup şimdi uyumalısın.

Bir dakika.

Hayır. Şimdi yapmanı istiyorum. Yatağa geldi, telefonu aldı ve şifonyerin üzerine koydu. Şimdi uyu, tatlım. Gözlerini kapat. Yatağın kenarına oturdu, alnını ve yanağını okşadı, uzun süre orada oturdu.

Gece, o yatak odasına geldiğinde uyandı. Ağlıyordu ve Sansa onu yanına aldı, kucakladı ve sonunda tekrar uyudu. Sabah hâlâ büyük yatakta onunla birlikteydi.

Onu öptü. Banyoya gidiyorum. Birazdan döneceğim. Kadın dışarı çıktığında kapının önündeki koridorda duruyordu. Tatlım, korkma. Hiçbir yere gitmiyorum. Seni terk etmeye niyetim yok. Buradayım.

17

İkinci gece de birincisine çok benziyordu. Akşam yemeği yediler, o bir deste kart buldu ve mutfak masasında ona bir oyun öğretti, sonra yukarı çıktılar, çocuk yatmaya hazırlandı, o da yanındaki sandalyeye oturdu, telefonunu aldı, bir saat boyunca ona kitap okudu ve onu öptü, ışığı açık bırakıp kapıyı açık bıraktı, odasına gidip kitap okudu. Bir kez kalkıp onu kontrol etti ve o da telefonu hâlâ şifonyerin üzerinde uyuyordu. Gece o da eskisi gibi karanlık odasına ağlayarak geldi ve Sa onu yatağına aldı, sabah ise uyandığında hâlâ uyuyordu. Aşağıda kahvaltı yaptılar ve dışarı çıktılar. Bahçeyi gezdirdi, çiçek tarhlarını gösterdi, ağaçlara ve çalılıklara isimler verdi ve arabasının park ettiği garaja götürdü, Carl'ın tamir etmek için kullandığı alet tezgahını ve üzerinde bir diz tahtası üzerinde asılı olan aletleri gösterdi. Çocuk pek ilgilenmiyordu.

Sonra Louis onları görmeye geldi. Acaba büyükannenle evime gelmek ister misin, dedi. Sana bir şey göstermek istiyorum.

Arka bahçede, o sabah alet kulübesinin köşesinde bulduğu yeni doğmuş fare yuvası vardı. Bebekler hepsi pembe ve hâlâ kördü, etrafta kıpırdanıyor, inliyor ve küçük inlemeler yapıyorlardı. Çocuk onlardan biraz korkuyordu.

Sana zarar vermezler, dedi Louis. Hiçbir şeye zarar veremezler. Onlar sadece bebekler. Hâlâ emziriyorlar. Henüz sütten ayırmadı. Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?

Hayır.

Bu, ona sütünü vermeyi bıraktığında ve başka şeyler yemeyi öğrenmeleri gerektiği anlamına geliyor.

O zaman ne yiyecekler?

Tohumlar ve yiyecek parçaları buluyor. Onları her gün izleyip nasıl değiştiklerini görebiliyoruz. Şimdi kapağı geri koymamız iyi olur ki üşümesin ya da korkmasınlar. Bu, bir gün için ihtiyaç duydukları heyecan bu.

Kulübeden taşındılar ve Addie, Bugün bahçenizde yardıma ihtiyacınız var mı?

Burada her zaman iyi bir ele ihtiyacım var.

Belki Jamie sana yardım edebilir.

O zaman ona soralım. Bana biraz yardım etmeye razı mısın?

Ne yapıyorsun?

Biraz yabani otları çekip suladık.

Senin için sorun var mı, Büyükanne?

Evet. Sen Louis'in yanında kal, işin bitince seni eve getirecek ve hep birlikte öğle yemeği yiyeceğiz.

Çocuk daha önce hiç yabani ot çekmemişti. Louis, sıralarda ne istediğini ve ne istemediğini belirtmek zorundaydı. Biraz bunu yaptılar ama çocuk bunu umursamadı, bu yüzden bir süre sonra Louis hortumu aldı, burun

kısmını alçak açtı ve ona kökleri açmadan bitkilerin—havuç, pancar ve turp—tabanını nasıl sulayacağını gösterdi. Bunu daha çok seviyordu. Sonra suyu kapattılar ve Addie'nin evine gittiler. Yemek odasının yanındaki banyoda yıkanmışlardı. Yemekleri masada koymuştu ve sandviçler, cips ve limonata bardakları eşliğine oturmuşlardı.

Artık telefonumla oynayabilir miyim?

Evet, o zaman biraz uzanalım.

Çocuk odasına çıktı, telefonunu aldı ve yatağa uzandı.

Louis, bu gece henüz gelmesem iyi olur dedi.

Muhtemelen hayır. Belki yarın. Bu sabah oldukça iyi geçti, sence de öyle değil mi?

Bana sorun olmadığını düşündü. Ama o küçük çocuğun aklında ne olduğunu bilmiyorum. Evden uzakta olmak kolay olamaz.

Yarın ne olacağını göreceğiz.

—

Gece bir süre uyanık kaldıktan sonra yataktan kalktı, telefonunu aldı ve Kaliforniya'daki annesini aradı. Cevap vermedi. Bir mesaj bıraktı. Anne, neredesin? Ne zaman geri döneceksin? Büyükannemin yanındayım. Senin olduğun yere gelmek istiyorum. Beni ara, anne.

Telefonu kapattı ve babasını aradı. Gene, çocuk mesaj bırakmaya başladıktan sonra cevap verdi.

Jamie, sen misin?

Baba, ne zaman beni almaya geliyorsun?

Neden? Ne oldu?

Seninle olmak istiyorum.

Bir süre büyükannenin yanında kalman lazım. Her gün gitmem gerekiyor. Hatırlıyorsun, bunu konuşmuştuk.

Eve gelmek istiyorum.

Şu anda yapamazsın. Sonra, okul başladığında.

Bu çok uzun.

Daha iyi olacak. Hiç eğlenmiyor musun? Bugün ne yaptın?

Hiçbir şey.

Hiçbir şey yapmadın mı?

Birkaç bebek fare gördük.

Neredeydi o?

Louis'in evinde.

Louis Waters. Oraya mı gittin?

Kulübesindeydi. Onlar sadece bebeklerdi. Gözlerini açık tutmuyorlar.

Onlara dokunma.

Ben yapmadım.

Büyükannenle oraya mı gittin?

Evet. Sonra öğle yemeği yedik.

Hepsi gayet iyi görünüyor.

Ama seninle olmak istiyorum.

Biliyorum. Bu uzun sürmez.

Annem telefonuna cevap vermedi.

Onu mı aradın?

Evet.

Ne zaman?

Az önce.

Artık geç oldu. Muhtemelen uyuyordu.

Ama sen cevapladın.

Ama ben de uyuyordum. Telefonu duyunca uyandım.

Belki annem biriyle bir yerlerdeydi. Belki de öyledir. Şimdi telefonunu kapatıp uyuman gerekiyor. Yakında konuşuruz.

Yarın.

Evet, yarın. İyi geceler.

Telefonu kapattı ve telefonunu Addie'nin koyduğu şifonyerin üzerine geri koydu. Ama gece ilerleyen saatlerde korkarak uyandı, ağlamaya başladı ve onun odasına gitti.

18

O gecenin bir kısmını yine Addie ile uyudu. Sabah kahvaltı yaptılar, sonra tek başına Louis'in evine gidip ön kapıyı çaldı.

Yine buradasın, dedi Louis. Büyükannen nerede?

Bana seni görmeye gelebileceğimi söyledi. Öğle yemeğine gelin dedi.

Tamam. Ne yapmak istiyorsun?

Fareleri görebilir miyim?

Tabakları kaldırayım ve şapkamı alayım. Şapkaya da ihtiyacın var. Burada kafanda bir şey olmadan hava çok parlak. Şapkan yok mu?

Evde bıraktım.

O zaman sana bir tane alalım.

Arka bahçedeki kulübeye çıktılar ve Louis kutunun kapağını kaldırdı, anne koştu, kenardan dışarı çıktı, pembe bebekler birbirlerinin üzerinden sürünerek inlediler. Çocuk daha da eğildi ve onlara baktı. Birine dokunabilir miyim?

Henüz değil, çok küçükler. Bir hafta kadar içinde.

Bir süre fareleri izlediler. Bunlardan biri kutunun kenarına sürünerek kör yüzünü kaldırdı.

Ne yapıyor?

Bilmiyorum. Belki kokluyor. Henüz hiçbir şey göremiyor. Kapaklarını tekrar üzerine koyayım iyi olur.

Yarın görebilir miyim?

Evet, ama benim olmadan buraya gelmeni istemiyorum.

Bahçede tekrar çalıştılar, yabani otları soldular, pancarları ve domateslerin altını suladılar. Öğlen Addie'nin evine gidip öğle yemeği yediler. Çocuk yukarı çıkıp telefonuyla oynadığında Addie, bence bu gece gelebilirsin.

Çok erken değil mi?

Hayır, o seni seviyor.

Çok fazla konuşmuyor.

Ama onun sizi nasıl incelediğini görebilirsiniz. Senin onayını istiyor.

Şu anda onun için oldukça zor olduğunu düşünüyorum.

Evet, öyle. Ama yardım ediyorsun. Bunu takdir ediyorum.

Keyif alıyorum.

Peki bu gece gelecek misin?

Deneyeceğiz.

—

Kararma varken Louis yanına yürüdü ve kapıda onu karşıladı. Yukarıda, dedi. Ona burada olacağını söyledim.

Bunu nasıl karşıladı?

Ne kadar erken olduğunu bilmek istiyordu. Ve neden geldiğini öğrenmek istiyordu.

Louis güldü. Bunu duymak isterdim. Ne dedin?

İyi bir arkadaş olduğunu söyledim ve bazen gece bir araya gelip uzanıp konuşuyoruz.

Louis, bu yalan değil.

Mutfakta Louis bira şişesini içti, Addie ise şarap kadehini, sonra ikisi de yukarı çıkıp çocukların odasına gittiler. Telefonla oynuyordu ve Addie onu şifonyerin üzerine koyup ona kitap okudu, Louis ise sandalyede oturuyordu. Sonra ışık açık ve kapı açık bırakıp dışarı çıktılar ve odasına geçtiler. Louis banyoda kıyafetlerini değiştirdi ve yatağa geldi. Bir süre konuştular, el ele tutuşup uyuyakaldılar. Gece çocuğun çığlıkları onları uyandırdı ve aceleyle odasına girdiler. Terliydi ve ağlıyordu, gözleri telaşlıydı.

Ne oldu tatlım? Kötü bir rüya mı gördün?

Ağlamaya devam etti ve Louis onu kaldırıp diğer odaya götürdü ve büyük yatağın ortasına yerleştirdi.

Sorun yok oğlum, dedi Louis. İkimiz de buradayız. Bir süre bizimle yatabilirsin. Her iki yanınızda olacağız. Addie'ye baktı. Küçük bir grup olacağız, sen ortadasın.

Yatağa girdi. Addie odadan çıktı.

Büyükanne nereye gidiyor?

Geri geliyor. Sadece tuvalete gitmesi gerekiyor.

Addie geri döndü ve diğer tarafa uzandı. Şimdi ışığı kapatmak istiyorum, dedi. Ama hepimiz buradayız.

Louis çocuğun elini tuttu ve üçü birlikte karanlıkta yattı.

Eski karanlık, dedi Louis. Her şey rahat ve güzel, kimseyi endişelendirecek bir şey yok, korkacak bir şey yok. Çok yumuşak bir sesle şarkı söylemeye başladı. İyi bir tenor sesi vardı. "Someone's in the Kitchen with Dinah" ve "Down in the Valley" şarkılarını seslendirdi. Çocuk rahatladı ve uyudu.

Addie, seni daha önce hiç şarkı söylediğini duymadım, dedi.

Holly'ye şarkı söylerdim.

Benim için hiç şarkı söylemedin.

Seni korkutmak istemedim. Yoksa beni gönderirsin.

Bu güzeldi, dedi. Bazen oldukça iyi bir adamsın.

Sanırım böyle, bütün gece bölünmüş kalacağız.

Sana iyi düşünceler göndereceğim.

Onları çok gösterme. Dinlenmemi bozabilir.

Asla bilemezsin.

19

Bir yaz akşamı Louis, Addie, Jamie ve Ruth'u otoyoldaki Shattuck's Café'ye hamburger yemeye götürdü. Yaşlı komşu kadın önde, Louis, Addie ve çocuk arkada oturuyordu. Genç kız siparişlerini aldı, içecekleri, peçeteleri ve hamburgerleriyle geri döndü ve arabada yemek yediler. Otoyol arkalarında vardı ve bakacak pek bir şey yoktu, sadece arsanın karşısındaki küçük gri bir evin arka bahçesi vardı. İşleri bitince Louis, yanımıza götürmek için birkaç kök bira arabası alalım iyi olur.

Bizi nereye götürüyorsun? dedi Ruth.

Biraz softball izlemeliyiz diye düşündüm.

Ah, şimdi otuz yıldır bunu yapmadım, dedi.

O zaman zamanı geldi, dedi Louis. Dört araba siparişi verdi ve lisenin arkasındaki stadyuma gitti ve yüksek parlak saha ışıklarının altında durdu, arabayı dış sahadaki çitten ev plakasına doğru çevirerek park etti.

Sanırım Jamie ile bir süre tribünden izleyeceğiz.

O zaman Ruth ile öne çıkacağım, dedi Addie. Ziyaret edebilir ve oyunu izlemeye devam edebiliriz.

Louis ve çocuk arabalarını alıp diğer arabaların önünden ve zincirli çitin boyunca yürüdüler, ardından ev plakasının arkasındaki ahşap tribüne tırmandılar. İnsanlar Louis'e selam verdi ve çocuğun kim olduğunu sordu. Bu Addie Moore'un torunu diye onlara söyledi. Tanışıyoruz. Lise çocuklarının arkasına otuştular. Kadınlar yan kasabadan bir takımla oynuyordu ve kırmızı tişörtler ile beyaz şortlar giyiyorlardı. Yeşil çimenlerin üzerindeki parlak ışıklar altında çok güzel görünüyorlardı. Kolları ve bacakları bronzlaşmıştı. Yerel takım dört sayı farkla öndeydi. Çocuk oyundan hiçbir şey bilmiyor gibiydi, bu yüzden Louis anlayabildiği kadarını açıkladı.

Hiç top oynamıyor musun? Louis dedi.

Hayır.

Eldivenin var mı?

Bilmiyorum.

Softball eldiveninin ne olduğunu biliyor musun?

Hayır.

O kızların ellerinde ne olduğunu görüyorsun. Bu bir softball eldiveni.

Bir süre izlediler. Yerel kadınlar üç sayı daha attı, tribünlerdeki insanlar bağırıp bağırdı, Louis oyunculardan birine bağırdı, o da tribünlere bakıp onu gördü ve el salladı.

O kim?

Eskiden ders verdiğim kızlardan biri. Dee Roberts, zeki bir kız.

—

Arabada Addie ve Ruth camları açmıştı. Markete gitmen gerekiyor mu? Addie dedi.

Hayır. Hiçbir şeye ihtiyacım yok.

Bana haber vereceksin.

Her zaman yaparım.

Korkarım bilmiyorsun.

Artık pek yemiyorum. Ama aç değilim, bu yüzden önemli değil.

Maçı izlerlerdi ve Addie yerel takım gol attığında korna çalıyordu.

Louis'in hâlâ geldiğini biliyorum, dedi Ruth. Sabahları eve giderken görüyorum.

Jamie burada olmasına rağmen sorun olmadığını düşündük.

Evet. Çocuklar, doğru yapılırsa neredeyse her şeyi kabul edebilir ve uyum sağlayabilir.

Sanırım ona zarar vermiyoruz. Eğer demek istediğin buysa, biz hiçbir şey yapmıyoruz.

Hayır. Bunu demek istemedim.

Zaten yok. Yapmadık.

Gitmelisin. Benim kadar yaşlı olmak istemezsin.

—

Louis ve Jamie aşağı inip bardakları çöp fıçısına attılar ve arabaya geri döndüler. Addie arka koltuğa oturdu ve Cedar Street'e geri döndüler. Louis, Ruth'u ön kapısına kadar kaldırdı ve eve gitti, sonra Addie'nin evine gitti. Jamie çoktan yatağının ortasında uyuyordu.

Bu akşam için teşekkürler, dedi Addie.

Daha önce hiç top yakalama oynamadığını biliyor muydun?

Hayır. Ama babası hiç iyi bir sporcu olmadı.

Bence her çocuğun top yakalama şansı olmalı.

Yorgunum, dedi. Yatağa giriyorum. Orada, karanlıkta benimle konuşabilirsin. Yorgunum. Bir gecelik tüm bu heyecan.

20

Ertesi gün Louis, Jamie'yi Main Street'teki eski Holt hırdavatçısına götürdü ve ona bir deri eldiven, kendisi için bir eldiven, bir diğeri Addie için ve ayrıca üç sert lastik top ve küçük bir sopa aldı. Tezgahta Jamie'ye vitrin rafındaki kapaklardan hangisini istediğini sordu, çocuk mor ve siyah bir tane seçti, kasada oturan küçük kamsar adam kapağın arkasını onun için düzeltti, çocuk kapağı indirdi ve ciddi bir ifadeyle onlara baktı.

Bana göre sorun yok, dedi Louis.

O şapka seni bu güneşte yanmaktan koruyacak, dedi küçük adam. Adı Rudy'ydi, Louis onu yıllar öncesinden tanıyordu. Hâlâ çalışıyor olması bir mucizeydi, hayatta olması bir mucizeydi. Diğer menajer ise Bob adında uzun boylu bir adam yıllar önce ölmüştü. Ve mağazanın sahibi olan kadın, annesi öldükten sonra Denver'a geri dönmüştü.

Louis'in evine döndüler ve Louis ona topu yakalamak için eldivenini doğru şekilde nasıl çevireceğini gösterdi, ardından Addie'nin evi ile Ruth'un evi arasındaki gölgede yakalama oynadılar. Çocuk başta iyi değildi ama bir süre sonra biraz daha iyi oldu ve sonra sopayla vurmayı denemek istedi. Sonunda bir vuruş yaptı ve Louis onu abartılı şekilde övdü, daha fazla vurdular ve sonra tekrar yakalama oynadılar ve çocuk şimdi gelişiyordu.

Addie evden çıktı ve izledi. Şimdi durabilir misin? Öğle yemeğim hazır. Orada ne var? Bir beyzbol eldiveni mi?

Ve yeni bir şapka aldım.

Görüyorum gitmişsin. Louis'e teşekkür ettin mi?

Hayır.

Sence de iyi olmalısın, değil mi?

Teşekkürler, Louis.

Rica ederim.

Sana da bir eldiven getirdik, dedi Jamie.

Ah, nasıl yapacağımı bilmiyorum.

Öğrenmelisin, Büyükanne. Ben yaptım.

—

O gece yatakta, Jamie aralarında uyurken Louis dedi ki, Bu çocuğun bir köpeğe ihtiyacı var.

Bunu neden söylüyorsun?

Telefonu ve etrafta dolaşan yaşlı bir adam ile yaşlı bir kadın dışında oynayacak birine ya da bir şeye ihtiyacı var.

Çok teşekkür ederim, dedi Addie.

Ama ciddiyim, ona bir köpeğe ihtiyacı var. Yarın Phillips'e gidip insancıl barınağa baksak ne olur?

Burada bir yavru köpek istemiyorum. Yavru köpek için enerjim yok.

Hayır, tam yetişkin bir köpek. Zaten ev eğitimi almış bir tane. Küçük, yaşlı, güzel bir köpek.

Bilmiyorum. Zahmeti ister miyim bilmiyorum.

Evimde saklayacağım. Jamie gelebilir ve orada oynayabilirler.

Sürekli yanında köpek ister misin? Beni şaşırtıyorsun.

Sorun değil. Uzun zamandır köpeğim olmamıştı.

Sanırım karar senin. Kendim düşünmezdim.

—

Kahvaltıdan sonra Holt'un kuzeyine, dar asfalt eyalet yolunda sulanan mısır ve kuru arazi buğdayı tarlalarının yanından geçerek Red Willow'da batıya döndüler, ardından sonraki ilçedeki köy okulunun yanından geçtikten sonra tekrar kuzeye Platte Nehri vadisine ve Phillips kasabasına indiler. İnsancıl barınak kasabanın kenarındaydı. Ön bürodaki kadına olgun bir köpek istediklerini söylediler.

Şey, bizde bu tür her şeyden daha fazlası var, dedi. Aklınızda özel bir şey mi vardı?

Hayır. Sadece çok vahşi, çılgın olmayan ya da gün boyu havlamayan bir köpek.

Bu çocuğun oynayabileceği bir tane istiyorsun. Bakalım ne yapabildik.

Ağır bir şekilde ayağa kalktı ve onları ofisin karşısına götürdü. Kapıyı açar açmaz kafeslerdeki ve kafeslerdeki köpekler öyle çılgın bir gürültü çıkardılar ki kimsenin ne dediğini neredeyse duyamazsın. İçeri girdiler ve o kapıyı arkalarından kapattı. Orta yürüyüş yolunun her iki yanında kafesler vardı, her kafeste bir ya da iki köpek vardı, odada kötü bir koku vardı, kafeslerde beton zeminler ve köpeklerin uzanması için su kaseleri, halı ve halı parçaları vardı.

Köpeklere kendiniz bakmanıza izin vereceğim. Denemek istersen bana bildir.

Dışarı çıkabilir miyiz?

Evet, ama bunun için tasmana ihtiyacın olacak. İşte kapıda asılı bir tane.

O ayrıldı ve tüm kalemlerin yanından geçip her birine baktılar. Her türlü ve rengek köpek vardı. Çocuk yüksek havlamadan korktu ve yürüyüş yolunda Louis'e yakın durdu. Döndüler ve tekrar tüm köpeklere baktılar.

Beğendiğin birini gördün mü?

Bilmiyorum.

Peki ya bu? Addie dedi. Siyah ve beyaz bir border collie karışımıydı, sağ ön ayağında bir tür bandaj ya da plastik tüp olan bir şeydi. Güzel görünüyor, dedi Addie.

Ayağında ne var? Jamie dedi.

Bilmiyorum. Sorabiliriz. Görünüşe göre onu koruyacak bir şey.

Louis parmaklarını ağların arasından geçirdi ve köpek parmaklarını koklayıp yaladı. Onu dışarı çıkaralım. Kafesi açtı, içeri girdi, tasmayı tasmasına taktı ve diğer köpeğin dışarı çıkmasını engelledi. Onu kolayca ve sorunsuz dışarı çıkardı ve ofise geri döndüler.

Bir tane buldun, dedi kadın.

Belki, dedi Louis. Onu dışarı çıkarmak ve diğer köpeklerden nasıl uzak olduğunu görmek istiyoruz.

Sadece burada otoparkta kalmalısın.

Dışarı çıktılar ve park edilmiş arabaların yanından geçip kenardaki yabani otlar ve toprağa gittiler. Köpek hemen çömeldi. Aferin köpek, dedi Louis. Dışarı çıkıp toprağa çıkana kadar bekledi. Onu mı yönlendirmek istiyorsun, Jamie?

Önce ona dokunalım, dedi Addie.

Hepsi onun üzerine eğildi ve o da kol üzerine oturdu. Çocuk başını okşadı ve o da ona baktı.

Şimdi denemek ister misin? Burada seninle olacağım.

Sence iyi mi? Peki ya ayağı?

İçerideki kadına soracağız. Yürürken biraz topalıyor ama çok acı çekmiyor gibi görünüyor.

Jamie tasmayı aldı ve köpek ayağa kalkıp yanında gitti. Louis, çocuk ve köpek, asfalt otoparktaki arabaların etrafında bir daire çizdiler. Louis dedi ki, Kendi başına denemek ister misin? Çocuk ve köpek bir daire daha attılar. Onun onu sevdiğini görebiliyorlardı. İçeri geri döndüler. Topallayarak girdi, sağ patisini tercih etti. Kadın, köpeğin kışın birinin onu arka beton verandada bağlı bırakması sonucu ayağının donduğunu söyledi. Veteriner o ayağın ayak parmaklarını kesmek zorunda kalmıştı. Şimdi taktığı beyaz plastik bir tüp vardı ve cırt ile bağlanmıştı. Evdeyse, gündüz çıkarıp sadece dışarı çıktığında takabilirlerdi. Kadın onlara tüpü nasıl çıkaracaklarını ve nasıl takacaklarını gösterdi.

Kaç yaşında? Louis dedi.

Yaklaşık beş civarında, tahminimce.

Sanırım onu deneyeceğiz, dedi Louis. Eğer işe yaramazsa onu geri getirebiliriz.

İnsanların iyi bir deneme yapmasını, çok erken pes etmemesini istiyoruz.

Bunu yapacağız. Ama gerekirse geri dönebileceğimizi bilmek istiyorum.

Evet, yapabilirsin.

Louis ücreti ödedi, evraklarını, aşı kaydını aldı ve arabaya doğru gittiler. Jamie arkaya bindi, Louis köpeği yanındaki koltuğa oturttu ve şehirden eve doğru eyalet otoyolunda yola çıktılar. Bir süre sonra köpek başını çocuğun bacağına koydu, gözlerini kapattı ve çocuk onu okşadı. Addie, Louis'in

arkaya bakmasını işaret etti ve Louis aynayı düzeltti. İkisi de şimdi uyuyordu. Holt'ta Louis, Addie'yi bıraktı ve evde Jamie'ye mutfakta köpek için yatak yapmasına yardım etti. Evi gezdirmek ister misin? dedi.

Ben hiç diğer odalarda olmadım, dedi Jamie ona.

Doğru. İkisini evin içinden geçirdi ve merdivenlerde köpek üç ayak üzerinde önlerinden çıktı, bir patisini yukarı kaldırdı, sonra tekrar mutfağa gittiler. Büyükannenin bizim için öğle yemeği var mı bakalım.

Peki ya köpeğimiz?

Sanırım onu yanımızda götürmeliyiz. O sadece yeni. Henüz onu yalnız bırakmak istemiyoruz.

Çocuk tasmayı aldı ve karşıya sokaktan geçip Addie'nin evine gittiler, kapıyı çalıp içeri girdiler.

Mutfakta Addie, İsim buldun mu? Bir ismi olmalı. Kadın barınakta ona bir şey demedi mi?

Tippy, dedi Louis. Ama bunu pek sevmiyorum.

Peki ya Bonny? dedi çocuk.

Bu ismi nereden aldın?

Sınıfımdan bir kız.

Hoşlandığın biri mi?

Bir nevi.

Peki. Güzel olsun.

Bence ona yakışıyor, dedi Addie.

—

Jamie ve Louis, köpeği Louis'in evindeki halının üzerine mutfakta bıraktılar ve Addie'nin evinde akşam yemeği yemeye gittiler. Akşam yemeğinden sonra hepsi onu kontrol etmeye gitti ve o sızlanıyor, ağlıyordu. Onu uzaktan duyabiliyorlardı.

Şimdilik onu benim evime getirmiyorsun ki? Addie dedi. Bence Ruth ve diğer komşuların buna ihtiyacı yok.

Sonra ne olacak?

O zaman göreceğiz.

Köpeği aldılar ve onu Addie'nin yanına götürdüler. Addie ona uzanması için eski bir halı verdi ve o da yerleşip onları izledi, birbirine baktı. Çocuk yukarı çıkıp telefonuyla oynadı ve köpeği de yanına aldı. Louis ve Addie yukarı çıktıklarında köpeğin mutfakta kalması gerektiğini söylediler. Ama onu aşağı indirdikten sonra tekrar ağlamaya başladı, ta ki Addie 'Ah, devam et.' dedi. Ne istediğini biliyorum.

Louis dedi ki, Bunu bütün gece duymak istemeyiz, değil mi?

Dedim devam et.

Onu ön yatak odasına götürdü. Jamie yatağın kenarından ona baktı ve eğilip onu okşadı.

Başka bir fikrim var, dedi Louis. Sen ve Bonny yatak odanıza girseniz nasıl olur? Onu yanında tutabilirsin.

Bilmiyorum.

Oda seninle birlikte olacak. Yalnız olmayacaksın.

Çocuk yatağa girdiğinde köpek hemen ayağa fırladı.

Bu uygun mu?

Deneyeceğiz. Büyükannen yapma demiyorsa.

Ama yine de ışığı açık bırak.

Yapacağım.

Ve kapı mı açıldı?

Şimdi uyuyabiliyor musun bak. Bonny burada seninle olacak.

Sonra Louis, Addie ile yatağa geri döndü ve çarşafın altına kaydı.

Bana bir şey söyle, dedi.

Ne.

Bunu başından beri aklında mıydın?

Keşke bu kadar akıllı olsaydım, dedi Louis. En azından şimdi küçük bir çocuğun ayaklarına takılmadan uzanabiliyoruz.

Addie ışığı kapattı. Elin nerede?

Tam yanında, her zaman olduğu yerde.

Elini tuttu. Şimdi tekrar konuşabiliriz, dedi.

Ne hakkında konuşmak istiyorsun?

Ne düşündüğünü bilmek istiyorum.

Ne hakkında?

Burada olmak hakkında. Şimdiye kadar nasıl hissettirdiğini. Gece burada kalıyorum.

Dayanabiliyorum, dedi. Şimdi normal hissettiriyor.

Sadece normal mi?

Seninle biraz eğlenmeye çalışıyorum.

Biliyorum. Bana gerçeği söyle.

Gerçek şu ki, ben de seviyorum. Çok seviyorum. Sahip olmasaydım özleşirdim. Ya sen?

Bayılıyorum, dedi. Beklediğimden daha iyi. Bu bir tür gizem. Dostluğu seviyorum. Birlikte geçirdiğim zamanı seviyorum. Gecenin karanlığında burada olmak. Konuşma. Uyanırsam yanımda nefes aldığını duymak.

Ben de bunların hepsini seviyorum.

O yüzden benimle konuş, dedi.

Özel bir şey var mı?

Kendinle ilgili daha fazla bir şey.

Bundan bıkmadın mı?

Henüz değil. Ne zaman söyleyeceğim.

Bir dakika düşüneyim. Biliyorsun o köpek onunla yatakta.

Bunu bekliyordum.

Yatağını kirledecek.

Yuyulacak. Şimdi benimle konuş. Henüz duymadığım bir şey söyle.

21

Şair olmak istedim. Sanırım bunu Diane'den başka kimse bilmiyordu. Üniversitede edebiyat okuyordum ve aynı zamanda öğretmenlik sertifikası alıyordum. Ama şiire deli gibi düşkündüm. O zamanlar okuduğumuz tüm standart şairler. T. S. Eliot. Dylan Thomas. E.E. Cummings. Robert Frost. Walt Whitman. Emily Dickinson. Housman, Matthew Arnold ve John Donne'un bireysel şiirleri. Shakespeare'in sonetleri. Browning. Tennyson. Bazılarını ezberledim.

Hâlâ hatırlayabiliyor musun?

"J. Alfred Prufrock'un Aşk Şarkısı"nın açılış repliklerini söyledi. "Fern Hill"den birkaç satır ve "And Death Shall No Dominion" dizelerinden bazıları.

Ne oldu?

Yani neden peşinden gitmedim?

Hâlâ ilgileniyor gibisin.

Ben öyleyim. Ama benim gibi değil. Öğretmenliğe başladım ve Holly geldi, ben de meşgul oldum. Yaz aylarında evleri boyamaya giderdim. Paraya ihtiyacımız vardı. Ya da en azından öyle sanıyordum.

Evleri boyadığını hatırlıyorum. Birkaç başka öğretmenle birlikte.

Diane çalışmak istemiyordu ve Holly'nin evde birinin yanında olması önemli olduğunu kabul ettim. Bu yüzden akşamları biraz yazdım, belki hafta sonları da biraz yazdım. Birkaç şiir dergilere ve çeyrek dergilere kabul edildi ama gönderdiklerimin çoğu reddedildi, not almadan geri gönderildi. Bir editörden bir şey aldığımda, herhangi bir kelime ya da ifade aldım, bunu cesaret olarak aldım ve aylarca neredeyse bununla yaşadım. Geriye dönüp bakınca şaşırtıcı değil. Berbat küçük şeylerdi. Taklitçi. Gereksiz derecede karmaşık. Bir şiirde iris blue ifadesi vardı, bu sorun değil, ama kelimeyi ris blue i'sine ayırdım.

Ne anlama geliyor?

Kim bilir. Ya da umursamıyor. O özel şiiri, ilk olanlardan birini, üniversitedeki profesörlerime gösterdim ve o da bir süre bana baktı ve 'Bu ilginç' dedi. Çalışmaya devam et. Ah, gerçekten acınası bir şeydi.

Ama devam etseydin belki daha iyi olabilirdin.

Belki. Ama işe yaramadı. Sadece içimde yoktu. Ve Diane bundan hoşlanmadı.

Neden olmasın?

Bilmiyorum. Belki de ona karşı bir tehdit oluşturuyordu. Sanırım bu konudaki hislerime ve beni kendime götürdüğüm zamana, izole ve özel kalmama kıskanıyordu.

Bunu yapmak istemeni desteklemedi.

Kendi yapmak istediği bir şey yoktu. Holly'ye bakmak dışında. Ve sonra, tanıştığı kadın grubu tarafından duyguları ve düşünceleri doğrulandı, sana

söylediğim gibi.

Keşke tekrar ele alsan diye düşünüyorum.

Sanırım artık bunun için zamanım geçti. Şimdi seni yakaladım. Bize karşı oldukça tutkuluyım, biliyorsun. Peki ya sen? Ne yapmak istediğini hiç söylemedin.

Öğretmen olmak istiyordum. Lincoln'de üniversitede bir kursa başladım ama Connie'ye hamile kaldım ve okulu bıraktım. Daha sonra Carl'a yardım edebilmek için kısa bir muhasebe kursu aldım ve dediğim gibi yarı zamanlı resepsiyonisti oldum ve kitapları yaptım. Gene okula başladığında, bildiğiniz gibi Holt kasaba ofislerinde katiplik yaptım ve orada uzun süre kaldım. Çok uzun.

Neden asla öğretmenliğe geri dönmedin?

Sanırım hiç bu işe gerçekten derin bir şekilde dahil olmadım ya da bağlı kalmadım. Kadınların yaptığı şeydi. Öğretmenlik mi yoksa hemşirelik. Herkes gerçekten ne istediğini senin gibi öğrenemiyor.

Ama ben de yapmadım. Sadece oynadım.

Ama lisede edebiyat öğretmeyi seviyordun.

Ben de bunu gerçekten sevdim. Ama aynı değildi. Yılda sadece birkaç hafta şiir öğretiyordum ve yazmıyordum. Çocuklar buna pek umursamıyordu. Birkaçı da öyleydi. Ama çoğu değil. Muhtemelen o yıllara ve saatlere geri dönüp bakıyorlar, yaşlı adam Waters tekrar patlamayı düşünüyor. Yüz yıl önce ölü genç bir sporcunun şehirde sandalyede taşındığı hakkında birkaç replik yazan bir adamdan bahsediyordu, ki kendilerine böyle bir şey yapıldığını hayal edemiyordu. Onlara bir şiir ezberlettim. Çocuklar mümkün olan en kısa şiiri seçtiler. Kalktıklarında çok şaşkındılar, çok gergindiler. Neredeyse onlara acıyacaktım.

İşte ilk on beş yılını traktör sürmeyi, buğday delmeyi ve bir kombüneti yağlamayı öğrenerek geçiren bir çocuk ve şimdi birisi ona keyfi olarak buğday yetiştiren, traktör süren ve domuz besleyen diğer kız çocukların önünde yüksek sesle şiir söylemesini zorluyor, şimdi İngilizce dersinden geçmek için "En güzel ağaçlar, şimdi kiraz gibi" diye tekrar söyleyeceğini söyleyebilir.

Güldü. Ama bu onlar için iyiydi.

Ben de öyle sanıyordum. Sanmıyorum ki öyle olduğunu düşündüler. Şimdi geriye dönüp baktığımda, sadece yaşlı adam Waters'ın yolunu alıp bitirmiş olmalarının ortak bir gurur duyduğunu düşünüyorum, bunun bir tür geçiş ritüeli olduğunu düşünüyorlar.

Kendine çok sert davranıyorsun.

Prufrock şiiri kelimesini mükemmel ezberleyen çok parlak bir köy kızım vardı. Bunu yapmak zorunda değildi. Kendi isteğiyle ve kararıyla yapıldı. Onlardan sadece kısa bir şeyi ezberlemelerini istedim. O cümleleri bu kadar iyi söylediğinde gözlerim doldu. O da şiirin ne anlama geldiğini oldukça iyi anlıyor gibiydi.

Karanlık yatak odasının dışında rüzgar aniden yükseldi ve açık pencereden sertçe esti, perdeleri ileri geri salladı. Sonra yağmur başladı.

Pencereyi kapatayım iyi olur.

Tam olarak değil. Güzel kokuyor mu? Şimdi en güzeli.

Aynen öyle.

Kalktı, pencereyi indirdi, kısmen açık bıraktı ve tekrar yatağa girdi.

Yan yana yattılar ve yağmuru dinlediler.

Yani hayat ikimiz için de beklediğimiz gibi gitmedi, dedi.

Ama şimdi, şu anda iyi hissettiriyor.

Hak ettiğimden daha iyi, dedi.

Ah, mutlu olmayı hak ediyorsun. Buna inanmıyor musun?

Son birkaç aydır işin böyle olduğunu düşünüyorum. Her nedense.

Bunun ne kadar süreceği konusunda hâlâ şüphelisin.

Her şey değişiyor. Tekrar yataktan kalktı.

Şimdi nereye gidiyorsun?

Onları kontrol edeceğim. Rüzgar ve yağmurdan korkmuş olabilirler.

Oraya girerken onları korkutabilirsiniz.

Sessiz olacağım.

O zaman geri gel.

Çocuk uyuyordu. Köpek başını yastıktan kaldırdı, Louis'e baktı ve tekrar geriye uzandı.

Addie'nin yatak odasında Louis elini pencereden dışarı çıkardı, saçaklardan damlayan yağmuru yakaladı, yatağa geldi ve ıslak elini Addie'nin yumuşak yanağına dokundurdu.

22

Bir sonraki kez Louis'in evinin arkasındaki kulübeye baktıklarında fareler büyümüştü, artık koyu saçları vardı ve gözleri açıktı. Louis kapağı kaldırdığında onlar etrafta dolaştılar. Anne orada değildi. Küçük parlak siyah gözlü farelerin birbirlerinin üzerinden sürünüp burnunu çekip saklanmasını izlediler. Louis, yuvadan ayrılmak üzereyler.

Ne yapacaklar?

Annelerinin gösterdiğini yapacaklar. Dışarı çıkıp yiyecek arıyor, kendileri yuva yapıyor ve diğer farelerle bağlantı kurup yavruları oluyor.

Onları tekrar görmeyecek miyiz?

Muhtemelen hayır. Onları bahçede ya da garajın çevresinde, duvarların ve kulübenin tabanının yanında görebiliriz. İzlememiz gerekecek.

Anne neden kaçtı? Onları yalnız bıraktı.

Bizden korkuyor. Çocuklarını bırakmaktan çok bizden korkuyor.

Ama onlara zarar vermeyeceğiz, değil mi?

Hayır. Evde fare olmasını istemiyorum ama dışarıda olmalarından rahatsız değilim. Tabii kaputun altına girip kabloları yıpradıkça tabii.

Bunu nasıl yapabiliyorlar?

Fareler neredeyse her yere girebilir.

23

Addie, bunu yapmana gerek yok dedi.

Evet, dedi, dedi Ruth. İyiliği ödemek istiyorum. Beni dışarı çıkardığın için.

O zaman ne getirebilirim?

Sadece kendini getir. Ve Louis ile Jamie.

Öğleden sonra Ruth'un eski evinin arka kapısına gittiklerinde, Ruth, terlikleri, ev elbisesi ve önlüğüyle verandadan çıktı, yüzü ve ince yanakları yemek yapmaktan kızarmıştı. Onları içeri aldı. Bonny merdivenlerin dibinde mızmızlanıyordu. Ah, o da içeri girsin. Sorun çıkarmayacak. Köpek hızla eve doğru geldi. Peşinden gidip mutfağa girdiler, masanın çoktan kurulduğu yerde. Fırın yüzünden çok sıcaktı. Burada yemek yedirecektim. Ama şimdi hava çok sıcak.

Louis kapıda duruyordu. Yemek odasına mı geçmek istiyorsun?

Bu çok zahmetli.

Her şeyi oraya taşıyacağız. Ya bu pencerelerden bazılarını açarsam?

Pek açılmayacaklarını sanmıyorum. Deneyebilirsin.

Bir tornavida ile körfez pencereleri açtı ve iki tane açtı.

Ah. Başardın. Erkekler bazı şeylere iyi gelir. Bunu söyleyebilirim.

Kesinlikle doğru, dedi Louis.

Makarna, peynirli güveç ve buzdağı marulu ile Thousand Island soslu ve konserve yeşil fasulye, ekmek-tereyağı ve eski ağır cam sürahiden dökülen buzlu çaydan oluşan akşam yemeği yediler ve tatlı olarak Napolitan dondurması vardı. Köpek Jamie'nin ayaklarının dibinde yatıyordu.

Akşam yemeğinden sonra Ruth, Jamie'yi oturma odasına götürdü ve duvarlardaki ve büro üzerindeki fotoğrafları gösterdi, Addie ve Louis bulaşıkları topladı ve yıkandı.

Bak buraya, dedi. Sence burası nerede?

Bilmiyorum.

Bu Holt. Holt 1920'lerde böyle görünüyordu. Doksan yıl önce.

Çocuk, onun eski, ince buruşuk yüzüne baktı ve fotoğrafa baktı.

Ah, o zaman hayatta değildim. O kadar yaşlı değilim. Annem bana anlattı. Ana Cadde'deki ağaçlar. Sokak boyunca. Eski moda görünen, düzenli ve sessiz bir yer. Güzel değil miydi. Oraya yürüyüp alışveriş yapmak güzeldi. Sonra elektrikler geldi. Ve Main Street'te ışık direkleri ve sokak lambaları. Sonra bir gece, kasaba insanları yattıktan sonra tüm ağaçları kestiler. Ertesi sabah insanlar belediye meclisinin ne yaptığını gördü. Ağaçların sokak lambalarının ışığını engellediğini söylediler. İnsanlar buna çok kızgındı, tükürecek kadar deliydi. Annem yıllarca hâlâ

buna kızgındı. Bana bu kasaba tarihini anlatan ve eski bir resmi saklayan oydu. Erkekler, derdi diye hep öyle derdi. Babamı asla affetmedi. Belediye meclisindeydi.

Bekle şimdi, dedi Louis. Bazı şeyler için iyi olduğumuzu söylemiştin.

Hayır. Hâlâ denetimli serbestliktesin. Ama bu çocuk farklı olabilir, dedi. Onun için umutlarım var. Jamie'nin yüzünü elleriyle aldı. İyi bir çocuksun. Bunu unutma. Kimsenin seni aksini düşündürmesine izin verme. Yapmayacaksın, değil mi?

Hayır.

Doğru. Onu bıraktı.

Akşam yemeği için teşekkürler, dedi.

Tatlım, rica ederim.

O zaman eve başladılar. Addie, Louis, Jamie ve köpek serin yaz karanlığına dışarı çıktılar. Güzel bir gece, diye seslendi Addie.

Evet, Ruth aradı. Evet. İyi geceler.

24

Bir sabah hava hâlâ serinken, Bonny'yi kırsala götürüp koşmasına izin verdiler. Ayağına koruyucu tüp taktılar ve kasabanın batısındaki düz bir çakıl yola çıktılar. Tırnak hendeklerinde ayçiçekleri, kısa mavi saplı ve sabun otu vardı. Jamie köpeği arka koltuktan indirdi ve tasmasını çıkardı. Ona baktı, bekliyordu.

Devam et, dedi Louis. Artık koşabilirsin. Kalkın. Ellerini çırptı.

Atladı ve yolda koşmaya başladı, araba hendeklerine girip çıktı, korunan patisi koşarken sert yolda yumuşak bir gürültü yaptı. Çocuk onun peşinden koştu. Addie ve Louis yavaşça yürüyerek onları izleyerek takip ettiler. Oradayken yola hiç araç girmedi.

Bu iyi bir fikirdi, dedi Addie, bu köpeği almak.

Gerçekten daha mutlu görünüyor.

Bir de burada bizimle olmaya alıştı. Kim bilir, eve döndüğünde devam edip etmeyeceği.

Koşarak geri döndüler. Çocuk yüzü kızarmış ve nefes nefeseydi.

Yaralı patisiyle de koşabilir, dedi. Onu gördün mü?

Köpek çocuğa baktı ve tekrar kaçtılar. Şimdi hava ısınıyordu. Temmuz ortası. Gökyüzü bulutsuzdu ve yolun yanındaki tarlalardaki buğday çoktan kesilmişti, sakal tamamen temiz ve kare olarak kırılmıştı, sonraki tarlada mısır düz koyu yeşil sıralar halinde akıyordu. Parlak, sıcak bir yaz günü.

25

Temmuz sonlarında Ruth, hala araba kullanma izni verilen başka bir yaşlı kadınla birlikte Main Street'teki bankaya gitti ve veznedar tezgahında dururken tasarruf parasını aldı, çantasına katladı, cebini kapattı ve çıkmak için döndü, kapıya doğru yarı döndü ve yere düştü ve öldü. Sadece fayanslı banka zemininde son bir kırılgan bir yığın halinde yığıldı ve nefes almayı bıraktı. Sonrasında muhtemelen yere düşmeden önce nefes almayı bıraktığını söylediler. Diğer kadın elini ağzıyla kapattı ve ağlamaya başladı. Ambulans çağırdılar ama onu kurtarmak için çoktan geçmişti. Onu hastaneye götürmeye zahmet etmediler. Adli tabip ölümünü onaylamak için geldi ve onu kasabadaki Birch Street'teki cenaze evine götürdüler. Cesedi yakıldı ve iki gün sonra Presbiteryen kilisesinde küçük bir cenaze töreni yapıldı. Arkadaşlarının çoğu hâlâ hayatta değildi, yaşlı kadınlar, birkaç yaşlı adam, topallayarak kiliseye girip sürünerek geldiler, sıralara oturdular, bazıları eğilip başlarını eğip çenelerini ince göğüslerine dayadı, biraz uyudular ve ilahi başlayınca uyandılar.

Addie ve Louis öne oturdular. Cenazeyi ayarlamış ve papaza Ruth'tan bahsetmişti. Onu hiç tanımıyordu. Ortodoksluk ve kiliselerin Tanrı hakkında çocukça konuşma ve düşünceleri nedeniyle hiçbir kiliseye gitmeyi bırakmıştı.

Sonrasında cenazeye katılanlar sessiz evlerine döndü ve Addie, küllerinin emayeli urnunu evine götürdü. Yaşlı kadının yakın ailesi yoktu, sadece Güney Dakota'da uzak bir yeğeni vardı ve o da onun varisi oldu. Yeğeni

ertesi hafta Holt'a geldi, avukat ve emlakçı ile görüştü; Ruth'un onlarca yıldır yaşadığı ev, bir ay içinde emekli bir adam ve eşine satıldı. Yeğen urneyi istemedi. İstiyor musun? dedi.

Addie onu aldı ve sabah ikiden karanlıkta, o ve Louis küllerini Ruth'un evinin arkasındaki arka bahçeye serdi.

Artık Ruth oradayken ve hep birlikte bir gece arabayla kafeye, sonra da bir softbol maçına çıkabilecekleri zamanki gibi değildi. Jamie'nin tüm bunları bilmesine gerek kalmamasına karar verdiler. Ona başka bir yerde yaşamaya gittiğini söylediler. Bunun tamamen yalan olmadığına karar verdiler.

İyi bir insandı, değil mi, dedi Louis. Ona hayran kaldım.

Onu şimdiden özlüyorum, dedi Addie. Bize ne olacak—seninle bana?

26

Addie, Connie'nin ölümünden sonra Carl kendisi değildi, dedi. Evden uzakta ve ofisinde başkalarıyla dışarıdan iyi görünüyordu ama bu onu değiştirdi. Kızımızı çok seviyordu. Benden daha fazla. Gene'den daha fazla. Bundan sonra Gene'e o kadar dikkat etmedi ve ilgilendiğinde de onu düzeltmek için genellikle kritik oluyordu. Onunla birçok kez konuştum ve daha iyi olmaya çalışacağını söyledi. Ama asla aynı olmadı ve Gene'i etkiledi. Biliyorum, öyleydi. Bunu telafi etmeye çalıştım ama o da işe yaramadı.

Peki ya sen ve o? Bu da değişmiş olmalı.

Connie'nin ölümünden sonra bir yıl boyunca sevişmeyi bıraktık. İlgilenmiyordu. Sonra tekrar ilgilenince pek bir faydası olmadı. Bu, sevgi ve duygusal bir şeyden çok sadece fizikseldi. Yaklaşık bir yıl sonra tamamen bıraktık.

Ne zamandı o?

Ölmeden on yıl önce.

Kaçırdınız mı?

Tabii ki. Yakınlığı daha çok özlüyordum. Artık hiç yakın değildik. Naziktik ve resmi olarak nazik ve naziktik bir durumdu, ama hepsi bu.

Bunların hiçbirini bilmiyordum. Fark etmedim.

Hayır, ama sen bunu nasıl fark ederdin? Kamusal alanda nazik, hatta şefkatliydik. Ve komşu olsak bile seni pek görmedik. Ama kimse gerçekten bilmiyordu. Kimseye söylemedim ve eminim Carl da söylemedi. Gene biliyordu ama belki de hayatın böyle olduğunu düşünmüştü. Evli insanların birbirine böyle davrandığını.

Bu bana oldukça kötü geliyor.

Ah, kötüydü. Konuşmaya çalıştım ama konuşmadı. Çıplak yatağa gelmeyi denedim. Parfüm sür. Hatta bir katalogdan kısa küçük gecelikler bile sipariş ettim. Bunu iğrenç buluyordu. Seviştiğimizde, birkaç kez seviştiğimizde, sert ve biraz sert davrandı. Tabii ki hiç aşk değildi. Beni daha kötü hissettirdi. Düzeltmeye çalışmayı bıraktım ve uzun, kibar ve sessiz hayatımıza yerleştik. Gene'i Denver'a konserlere ve konserlere götürdüm ve ona sadece bu ev ve sırlarını değil, Holt'tan çıkarıp daha büyük bir dünya göstermeye çalıştım. Bunun da iyi işe yaradığını söyleyemem. Gene babası gibi kapalı kaldı. Lisede daha da büyüdü, sonra üniversiteye gitti ve eskisi kadar sık görmedik. Bu yüzden ben de Denver'a gitmeye başladım, konserlere ve oyunlara. Kendimi ikram ettim. Bunu hak ettiğimi hissettim. Brown Palace Hotel'de kaldım ve pahalı akşam yemekleri için yalnız dışarı çıktım. Sadece Denver'da giydiğim birkaç elbise aldım. Holt'ta o kıyafetlerle kendimi göstermek istemedim. İnsanların bilmesini istemedim. Sanırım insanlar zaten bir şeyler biliyordu. Eşin olabilir.

Eğer söylediyse bana hiçbir şey söylemedi.

Diane'de bunu hep sevmişimdir. Dedikodu yapmayacağına ya da kötü konuşmayacağına güvenebileceğin biri olduğunu sanıyordum.

Ama yine de o yıllar boyunca birlikte yattınız. Ayrı yataklar istemiyordun.

Sanırım bu garip geliyor. Ama bir şekilde elimizde tutan azıcık şey buydu. Birbirimize hiç dokunmadık. Tamamen yan tarafta kalmayı ve gece yanlışlıkla bile dokunmamayı öğrenirsin. Hasta olduğunuzda birbirinize bakarsınız ve gündüzleri her biriniz işiniz olarak gördüğünüz işi yaparsınız. Carl bana barıştırmam için çiçek getirirdi ve kasabadaki insanlar 'Ne güzel.' derdi. Ama her zaman sessizliğin bir sırrı olurdu.

Sonra öldü, dedi Louis.

Evet. Başından beri ona ben baktım. Bunu yapmak istedim. Yapmam gerekiyordu. O Pazar sabahı kilisede ölmeden önce ara sıra hastaydı. Yani evet, ona iyi baktım. Başka ne yapardım bilmiyorum. Uzun bir ortak hayat dönemimiz vardı, ikimiz için de iyi olmasa bile. Bu bizim geçmişimizdi.

27

Hafta ortasında Louis'in kamyonetini topladılar ve ovalardan batıya, dağlara doğru sürdüler, Front Range'e yaklaştıkça dağların yükselişini izlediler; karanlık ormanlık alt tepeler ve daha geride ağaç çizgisinin üzerindeki beyaz zirveler Temmuz ayında bile kar lekeleriyle birlikteydi, sonra U.S. Highway 50'ye doğru sürdüler ve birkaç kasabanın içinden geçtiler. Kasabalardan birinde hamburger yemeye durdular ve ardından Arkansas Nehri kanyonundan geçen otoyolda ilerlediler; güzel hızlı su, her iki yanında dik kırmızı, keskin kayalıklar, yol boyunca Rocky Mountain koyunları vardı, hepsi kısa ve keskin boynuzlu koyunlardı, sonra County Road 240 üzerindeki North Fork Kamp Alanı'na doğru döndüler ve ulusal ormana girdiler. Kamp alanında çok fazla insan ya da kampçı yoktu. İndiler ve kamyoneti dere yakınındaki bir yerde boşaltmaya başladılar. Koşup koştuğunu duyabiliyorlardı. Berrak buzlu su, kayaların altındaki çukurlarda saklanmış dere alabalığı. Dere boyunca ve yamaçta uzun köknar ağaçları, büyük ponderosa ve titrek ağacları vardı. Çadır ve kamp alanları kerestelerle işaretlenmiş, yakınlarda piknik masaları ve ateş çukuru halkaları vardı.

Kampı kurduktan sonra etrafa bakacağız, dedi Louis.

Çocuk, Louis'in söylediği, ateş halkasına çok yakın olmayan iyi ve düz, düzgün bir yer olduğunu söylediği çadırı kurmaya yardım etti. Louis ona çadır direklerini nasıl yerleştireceğini, kılavuz iplerini nasıl sıkıca gereceğini ve yere sabitleyeceğini, pencere örtülerini ve kapı kapağını nasıl katlayacağını gösterdi. Şişme yataklarını ve uyku tulumlarını içine koydular, Jamie ve Bonny bir tarafta, Addie ve Louis diğer tarafta uyudu. Addie bir torbayı açtı, kendisi ve Louis için açtı, diğerini de açtı ve ilk uyku

tulumunun üzerine koydu, böylece birlikte geniş ve rahat bir yatak oluşturdular, ayrıca Jamie için başka bir çanta da açtı.

Sonra kamp kuruldu ve dereye gidip buzlu sularda yürüdüler.

Çok soğuk, büyükanne.

Doğrudan bir kar yığınından geliyor, tatlım.

Artık hava kararmıştı, akşam yemeği çoktan geçmişti. Louis ve çocuk, ulusal ormanda herhangi bir dal veya ağaç kesmeye izin verilmediği için kamyonetten odun taşıdılar. Jamie yerden dallar ve küçük kuru dallar topladı, kayalık dairenin içine küçük bir ateş yaktılar ve üzerine bir ızgara koydular, Addie ve çocuk demir bir tavada sosisli sandviç ve konserve fasulye pişirdiler, çiğ havuç ve cips çıkardılar. Yemek sıcak olduğunda piknik masasına oturup yemek yiyor ve ateşi izliyorlardı.

Biraz daha odun almak ister misin? Louis dedi.

Jamie ve köpek ateş ışığından çıkıp kamyonete gitti ve çocuk kol dolusu odun getirdi.

Biraz anlat, dedi Louis.

Bir parça odunu ateşe koydu, kolunu uzattı, gözleri dumanda yaşarıyor ve kırpıştı. Sonra tekrar oturdu. Hava serin ve tazeydi, dağ esintisi gibi esiyordu. Konuşmadılar, ateşe ve dağların hemen üzerindeki yıldızlara baktılar. Kuzeyde gece gökyüzünde parlayan çıplak zirveyi görebiliyorlardı.

Sonra Louis, Jamie'yi dere boyunca götürdü, üç yeşil söğüt filizi kesti, uçlarını keskinleştirdi ve kamp ateşine geri döndü. Büyükannen senin için bir sürpriz var.

Nedir o?

Addie bir torba marshmallow çıkardı ve her çubuğun keskin ucuna birini soktu.

Ateşin yanında tut. Kızarmasına ve yumuşamasına izin ver.

Onu uzattı ve hemen alev aldı.

Üzerine üfle.

Addie, çubuğu çevirerek yavaşça nasıl kızartacağını gösterdi. Her biri iki ya da üç tane yediler. Jamie'nin ağzı ve elleri tatlı içten parçalarla yapıştı ve marshmallow külüyle karardı.

Yemekleri bitirdiklerinde, ayıları çekmesin diye yemeği gece için pickup kabine koydular. Sonra Louis, Jamie'yi kamp alanının tuvaletine götürdü ve el feneriyle birlikte içeri girdi.

Sadece işini yap ve çık, dedi Louis. Burada oyalanmamıza gerek yok. Seninle kalmamı mı istiyorsun?

Burada kokuyor.

Louis, el fenerini tankın kocaman karanlık deliğine doğrulttu.

Devam et. Seni bırakmıyorum.

Louis arkasını döndü ve çocuk pantolonunu indirip altındaki açık tankla koltuğa oturdu. Bundan korkuyordu. İşi bitince Louis tuvaleti kullandı ve dışarı çıktılar, köpek beklediği yerde. Tekrar temiz havayı içine çektiler. Pompanın yanında ellerini ve yüzlerini yıkadılar ve tekrar çadıra döndüler.

İçerisi kötü kokuyordu, büyükanne.

Biliyorum.

Jamie'yi uyku tulumuna, Bonny'nin yastıkta yatmasına hazırladı.

Nerede olacaksın?

Burada, tam yanınızda uyuyacağız.

Bütün gece mi?

Evet.

Uyudu ve Louis ile Addie bir saat sonra çadıra girdi, soyunup uzandılar, el ele tutuşup çadırın ağ penceresinden yıldızlara baktılar. Ağaçların keskin çam kokusu vardı.

Böyle güzel değil mi, dedi Addie.

Sabah pankek, yumurta ve pastırma yediler, sonra kampı toparladılar, yiyecek ve pişirme tavalarını kamyonetin arkasındaki soğutucuya koydular, dağların daha uzağına, otoyolda Monarch Pass'a doğru sürdüler, Kıta Bölünmesi'nde durup indiler ve batı yamacına baktılar, gözlerinin yeterince iyi olup olmadığını ve görebildiklerini gördüler dünyanın eğriliği üzerinden dağların üzerinden binlerce mil uzaklıktaki Pasifik Okyanusu'nu görebilirlerdi. Öğlen saatlerinde kamplarına geri döndüler, peynirli sandviçler ve elmalar yediler, eski usul kuyudan soğuk su içtiler, yeşil pompa koluyla pompaladılar, ardından North Fork Creek'teki şelalelere yürüyüp oturup suyun aşağıdaki berrak yeşil havuza dökülmesini izlediler.

Diplere yürüdüklerinde, şelalelerin yakınında hava daha serindi, yüzlerinde hava buğulanmıştı.

Kampa döndüler ve Addie ile Louis, dere kenarındaki gölgede katlanabilir kamp sandalyeleri kurup kitaplarını okudular. Çocuk ve köpek çevredeki ağaçların arasında dolaşıyordu.

Bir yerlere yürüyerek gidebilir miyiz, dedi Jamie.

Dereni takip edebilirsiniz, dedi Louis. Hangi yöne gidiyor olduğunu düşünüyorsun?

Aşağıda.

Neden böyle?

Bilmiyorum.

Çünkü işler kötüye gidiyor. Su her zaman daha alçak bir yere akmak ister. Nereye gitmek istiyorsun?

O taraftan.

Bu aşağıya doğru gidiyor. Nehir aşağısında. Buraya kampa geri dönmek için ne yapardın?

Dön.

Zeki çocuk. Derenin yukarı doğru ilerleyip çadırımıza geri dön. Büyükannen ve ben seni bekliyor olacağız. Bir kez dene. Biraz git ve sonra geri dön. Bonny'yi de yanına götür. Ama derenin karşısına geçme. Bu tarafta kal.

Çocuk ve köpek kamp alanından aşağı inip geri döndüler, sonra daha da aşağı indiler, kayaların arasında dolaştılar, parlayan mikaları incelediler, büyük kayalara tırmandılar ve suya bakarak uzandılar. Sonra tekrar dere yukarısına doğru hareket ettiler.

Ne gördün? Louis dedi.

Hiç ayı görmedik. Ama bir geyik vardı.

Bonny ne yaptı?

Ona bağırdı. Sadece arkamızı döndük. Yaptığımız tek şey buydu.

Akşam bir küçük ateş daha yaktılar ve Addie soğan ve biberleri doğrayıp demir tavada tereyağı içine koydu, öğütülmüş hamburger ve domates sosuna, bir kaşık şeker ve Worcestershire sosuna, çeyrek bardak ketçap, tuz ve karabibere koydu; evden ayrılmadan önce yaptığı bir sosu ekledi, Şimdi

hepsini karıştırıp tavaya bir kapak koydum. Louis ve Jamie, hamburger ekmeği ve önceki günden kalan cipsleri çıkarıp her şeyi masaya koydular, tüm tabaklar ve kırılmaz bardaklar. Jamie köpeği ve boş sürahiyi pompaya götürdü ve tatlı tatlı su ile geri döndü, üçü de gece çökerken ateşin başında oturup yemek yediler. Çocuk, Bonny'ye biraz dağınık kofesinden verdi ve Louis'e bakarak ne düşündüğünü gördü. Louis göz kırptı ve ağaçlara baktı.

Bu gece ayı görecek miyiz? Jamie dedi.

Sanmıyorum, dedi Louis. Yaparsak kara ayı olur. Ama korkmadıkça bize zarar vermezler. Bonny bizi yine de uyaracaktı.

Pickup'tan bir tane görmek isterim. İçeriden.

Kesinlikle böyle olur.

Bunun için endişeleniyor musun? Addie dedi.

Sadece bir tane görmek istiyorum.

Ateşe su döktüler, odun buhar çıkardı ve duman çıkardı, kırmızı kömürler söndü, sonra Louis, Jamie'yi el feneri ile ağaçlara çıkardı. Durdu.

Buraya idrar yapabilirsin, dedi. Böyle karanlıkken tuvalete gitmek zorunda değiliz.

Dışarıda yapmamam gerekiyor.

Bu sefer sorun yok. Kimse bizi görmeyecek. Işığı kapattı. Hayvanlar buraya işebiliyor. Sanırım bu sefer yapabiliriz.

İkisi de yere işedi ve ardından Louis el fenerini açtı, Jamie'nin taşımasına izin verdi. Işık titriyor ve ağaçların ve çalılıkların üzerinde yukarı aşağı dönüyor. Çadıra geri yürüdüler.

Ertesi gün dağlardan aşağı doğru ovalara geri döndüler. Hafta sonu için ormanda yersiz görünen büyük kampçıları çekiyor başka insanlar da geliyordu.

Ovalara indiklerinde hava sıcak ve kuruydu, bölge eskisinden daha düz, daha çıplak ve ağaçsız görünüyordu. Karanlıktan sonra eve vardılar ve yorgundular, duş aldılar ve hemen iki ayrı odalarında yattılar.

28

Ağustos başında Gene, Grand Junction'dan ziyarete geldi ve Addie ile Jamie kapıda onu karşıladı.

Bana bahsettiğin köpeği göremiyorum, dedi.

Louis'in evinde, dedi Jamie.

Ona Louis mi diyorsun?

Evet. Dedi ki.

İçeri girdiler ve Gene çantalarını yukarı çıkardı, arka yatak odasına götürdü, orada Jamie ve köpek uyuyordu, çantaları yatağın üzerine koydu.

Eski odamda seninle kalacağım.

Peki ya Bonny?

Burada ikimizle birlikte uyuyamıyor.

Her zaman benimle yatar.

Nasıl gideceğini göreceğiz.

Aşağı indiler ve öğleden sonra geç saatlerde Louis gelip merhaba verdi, köpeği de yanına aldı. Jamie önünde diz çöktü, onu okşadı ve bahçede oynamaya çıkardı.

Sokağa girme, dedi Gene.

Bunu hep yapıyoruz, baba. Dışarı çıktılar.

Gene Louis'e baktı. Annemle burada kaldığını duydum.

Bazı geceler öyle olur.

Bu ne demek?

Dostluk. Bir kere.

Ne yapıyorsun? Addie dedi. Bunu biliyorsun.

Ne yapıyorum? Annem yaşlı bir komşu adamla yatıyor, oğlum ise diğer odada ve ben bunu sormam gerekiyor.

Doğru. Bu nasıl senin işin olabilir?

Oğlum burada ise bu benim işim.

Görülecek bir şey yok, dedi Louis. Bence ona zarar vermiyor. Eğer öyle düşünseydim burada olmazdım.

Sanırım yargılayan kişi sen değilsin. İstediğini alıyorsun. Başkasına ait olan bir çocuğu neden umursasın ki?

Ama ona önem veriyorum.

Ama durabilirsin. Onun bundan etkilenmesini istemiyorum. Senin hakkında biliyorum. Çocukken senin hakkında duymuştum.

Ya ben?

Eşini ve kızını başka bir kadın için bıraktığını.

Bu kırk yıldan fazla önceydi.

Yine de oldu.

Ve öyle olduğu için üzgünüm. Ama şimdi geri dönüp düzeltemem. Louis bir an onu izledi. Sanırım gideceğim. Bu hiçbir işe yaramıyor.

Sonra seni arayacağım, dedi Addie ona.

Ayağa kalktı ve dışarı çıktı.

Neden böyle davranıyorsun? Addie dedi. Neyin var senin?

Oğlumun incinmesini istemiyorum.

Bu yaz babası ve annesi tarafından zaten incindiğini düşünmüyor musun?

Evet, sanırım öyle. Ve şimdi durum kötüleşiyor.

Ne konuştuğunu bilmiyorsun. Şimdi onu burada bıraktığın zamandan çok daha iyi. Ve gerçeği bilmek istiyorsan Louis ona iyi davrandı.

Çünkü o da senin paranın peşinde, değil mi?

Şimdi ne diyorsun?

Onunla evlenirsen her şeyin yarısını alır, değil mi? Onu durduramadım.

Evlenmiyoruz. Ve paramla ilgilenmiyor. Aman Tanrım, benim hakkımda ne kadar az düşündüğünü düşünürsün.

Gözlerini kaçırdı. Ne yapacağımı bilmiyorum. Yeniden başlamam gerekiyor.

Sana yardım edeceğimi biliyorsun.

Ne kadar süre?

Ne kadar sürerse gereksin. Elimden geldiğince uzun süre.

Şimdiden bıktın. Olmalısın.

Hâlâ yapıyorum. Sen benim oğlumsun. Jamie benim torunum.

Sonraki iki gece köpek Louis'in evinde kaldı ve çocuk üst katta, arka odada babasıyla uyudu ve ikinci gece, Pazar gecesi, kötü bir rüya gördü, ağlayarak uyandı, Addie içeri girip onu tutup yatağına geri götürene kadar teselli edilmedi. Pazartesi günü Gene onlara veda etti ve eve döndü.

Babası gittikten sonra çocuk Louis'in evine gitti, köpeğin tasmasını ve patisine koruyucu tüpü taktı, onunla birlikte çıktı, blok etrafında dolaştı ve Addie'nin arka bahçesine doğru koridorla oynadı, o ve Louis onu izlerken.

Dün gece kötüydü, dedi Addie. Buraya ilk geldiği zamanki gibiydi. O kötü rüyalar görmek. Yine üzgündü. Şimdi Gene bana Beverly'nin birkaç hafta içinde eve döneceğini söylüyor.

O zaman ne olacak?

Bilmiyorum. Sanırım tekrar deneyecekler. Geri taşınacak. Ve Jamie okula başlayacak.

Köpeği giderken yanında götürebilir. Eğer kabul ederlerse.

Yapacaklarını bilmiyorum.

Neden sormuyorsun. Zaten bir fark yaratırdı.

Arka bahçede Jamie ve Bonny'ye bakıyorlardı.

Bu gece gelmeli miyim? Louis dedi.

Yapman iyi olur, pis yaşlı adam.

Kirli olduğumu söylemedi.

Ama biliyorum, dedi.

29

Louis, geçen yıl onun için çok kötü olduğunu söyledi. O hep hastaydı. Kemoterapi ve radyasyon denediler, bu bir süre yavaşlattı ama hâlâ vardı ve tamamen vücudundan çıkmadı. Durumu kötüleşti ve daha fazla tedavi almak istemedi. Sadece zayıflıyordu.

Hatırlıyorum, dedi Addie. Yardım etmek istedim.

Biliyorum. Sen ve diğerleri yiyecek getirdiniz. Bunu takdir ettim. Ve çiçekler.

Ama onu yatak odasında hiç görmedim.

Hayır. Yukarıda Holly ve benim dışında kimse istemiyordu. Kimsenin onu görmesini istemiyordu, son aylarda o zamanki gibi göründüğünü. Ve konuşmak istemiyordu. Ölümden korkuyordu. Söylediklerim hiçbir fark yaratmadı.

Ölümden korkmuyor musun?

Benim gibi değil. Bir tür ahiret hayatına inanmaya başladım. Gerçek benliğimize, ruhsal benliğimize dönüş. Sadece bu fiziksel bedendeyiz ta ki ruha dönene kadar.

Buna inanıp inanmadığımı bilmiyorum, dedi Addie. Belki haklısın. Umarım öyledir.

Göreceğiz, değil mi. Ama henüz değil.

Hayır, henüz değil, dedi Addie. Bu fiziksel dünyayı gerçekten seviyorum. Seninle bu fiziksel hayatı çok seviyorum. Ve havayı ve kırsalı. Arka bahçe, arka sokaktaki çakıllar. Çim. Serin geceler. Karanlıkta yatakta seninle konuşmak.

Ben de bunların hepsini çok seviyorum. Ama Diane bitkin düşmüştü. Sonunda korkularına artık dikkat edemeyecek kadar yorgun ve yorgundu. Çıkmak istiyordu, rahatlama. Acısının sonu. Son aylarda çok acı çekti. Çok acı var. Sakinleştiriciler ve morfin olsa bile. Ve çoğu zaman hâlâ altından korkuyordu. Ben içeri girerdim, gece onu kontrol ederdim ve o uyanık olurdu, pencereden karanlığa bakardı. Size yardımcı olabilir miyim? Bence öyle. Hayır. Bir şey ister misin? Hayır. Sadece bitmesini istiyorum. Holly onu yıkamaya yardım eder ve yedirmeye çalışırdı ama aç değildi. Hiçbir şey yemezdi. Sanırım bir şekilde kendini aç bıraktığını biliyordu. Sonunda çok zayıf ve küçüktü, bacakları ve kolları sopa gibiydi. Gözleri kafasında çok büyük görünüyordu. İzlemesi korkunçtu ve tabii ki onun için fazlasıyla korkunçtu. Onun için bir şeyler yapmak istedim ve zaten yaptığımız şeyden başka yapılacak bir şey yoktu. Hospis hemşiresi her gün geliyordu ve çok iyiydi, evde ölmesini mümkün kılmaya yardımcı oldu. Asla hastaneye geri dönmek istemiyordu. Yani işler böyleydi. Sonunda öldü. Holly ve ben ikimiz de odadaydık. Bize o kocaman karanlık gözlerle baktı, sanki 'Yardım et, yardım et. Neden yardım etmiyorsun.' diyormuş gibi. Sonra nefes almayı bıraktı ve gitti.

İnsanlar ruhun bir süre bedenin üzerinde süzüldüğünü ve belki de onun ruhunun da öyle olduğunu söylüyor. Holly, annesinin odada olduğunu hissettiğini ve belki benim de hissettiğimi söyledi. Emin olamadım. Bir şey hissettim. Bir tür yayılma. Ama çok hafifti, belki sadece bir nefes. Bilmiyorum. En azından şimdi başka bir yerde ya da daha yüksek bir

alemde huzur buluyor. Sanırım buna inanıyorum. Umarım öyledir. Benden istediğini asla tam olarak alamadı. Hayatın nasıl olması gerektiği, evliliğin nasıl olması gerektiği konusunda bir fikri vardı ama bizim için asla böyle değildi. Bu konuda ona hayal kırıklığı yaptım. Başka biri olmalıydı.

Yine kendine fazla yükleniyorsun, dedi Addie. Kim istediğini alır ki? Görünüşe göre çoğumuzun başına gelmiyor ya da hiç olmuyor. Her zaman iki kişi körü körüne çarpıyor, eski fikirlerden, hayallerden ve yanlış anlayışlardan hareket ediyor. Ama yine de bunun seninle benim için geçerli olmadığını söylüyorum. Şu anda değil, bugün değil.

Ben de bunu hissediyorum. Ama sen de benden sıkılıp çıkmak isteyebilirsin.

Eğer böyle olursa durabiliriz, dedi. Bizim için anlaşılan anlaşma bu, değil mi? Aslında hiç söylememiş olsak bile.

Evet, bundan sıkıldığınızda söyleyebilirsiniz.

Ve sen de.

Sanırım oraya ulaşamayacağım. Diane bizim sahip olduğumuz şeyi asla yaşayamadı. Tabii ki benim bilmediğim biri varsa. Ama yapmadı. Böyle düşünmezdi.

30

Ağustos ayında her yıl Holt County Fuarı ve kasabanın kuzey tarafındaki fuar alanında rodeo ile hayvan değerlendirmeleri yapıldı. Başta Main Street'in güney ucundan gelen bir geçit töreniyle başladı, bu geçit töreni demiryolu raylarına ve eski depoya doğru ilerledi. Geçit töreni günü yağmur yağıyordu. Louis ve Addie yağmurluk giydiler ve Jamie'nin üzerine siyah plastik bir çöp torbasının ucunda delik açtılar, üçü birlikte Main Street'e yürüyüp diğer insanlarla birlikte kaldırımda durdu. Hava koşullarına rağmen sokağın her iki tarafında kalabalık vardı. Onur nöbeti önce geldi, gevşek ıslak bayrakları taşıyan ve damlayan tüfekleri omuzlarına taşıyordu, sonra sokakta mırıldanan eski traktörler, düz karalı römorklarla, antika saman tırmıkları ve biçme makineleriyle eski kombineler, daha fazla traktör ve yaz boyunca sadece on beş kişiye indirgen, beyaz gömlek ve kot pantolon giymişti, hepsi artık ıslak ve derilerine yapışmıştı. sonra ilçenin öndelilerinin olduğu ama hava koşulları nedeniyle üstleri açık olan açık arabalar, ardından atlı rodeo kraliçesi ve hizmetçileri, çiftlik kıyafetleri giymiş kızlar iyi biniciler, ardından kapılarında reklamlar olan daha şık arabalar, Lions Club, Rotary ve Kiwanis ile Shriners için sokakta zigzak çizen arabalar, Şişman, gösterişli çocuklar, şişkin go-kartlarla, sarı ayakkabılar ve bir at arabası ile bir at arabası gibi, geçit töreninin sonuna doğru, üzerinde karton dini resmi ve önünde bir yükseltici olan bir kamyon vardı, kasabadaki Evanjelik kiliselerden biri tarafından geçit törenine girilmişti. Sırt üzerinde ahşap bir haç vardı ve önünde uzun saçlı, koyu sakallı, beyaz bir tunik giymiş ve yağmur

nedeniyle başının üzerinde şemsiye tutan genç bir adam vardı. Louis onu görünce yüksek sesle güldü.Yakında duran insanlar dönüp ona baktılar.

Başını belaya sokacaksın, dedi Addie. Burada bu ciddi bir konu.

Sanırım suyun üzerinde yürüyebiliyor ama suyun kafasına düşmesini engelleyemiyor.

Sus, dedi. Terbiyenize dikkat edin.

Jamie onlara baktı, gerçekten kızgın olup olmadıklarını görmek için.

Geçit töreninin sonunda Holt sokak temizlikçisi, büyük dönen fırçalarıyla sokağı süpürdü.

—

Öğleden sonra yağmur durdu ve fuar alanına doğru araba kullandılar, park ettiler ve hayvan ahırlarından, şık atların ve şişirilmiş sıçan kuyruklarıyla bakımlı sığırların yanından geçtiler, ve ahirlerde, hasarlarda saman üzerinde yatan, şişman, nefes nefese ve pembe halde uzanan büyük domuzlara baktılar, kulaklarını kırptılar, kesilmiş ve tıraşlanmış keçi ve koyunların yanından geçip tavşan ve tavuk kafeslerinden geçip karnaval alanına doğru ilerlediler. Jamie'yi dönme dolaba Addie ile birlikte koydular, Louis bu yolculukların onu hasta ettiğini söyledi. Addie ve çocuk yukarı ve etrafta dolaştılar, zirveye geldiklerinde Ana Caddesi, tahıl asansörü ve su kulesini gösterdi, evlerinin Cedar Street'teki yerini işaret etti.

Evimi görüyor musun?

Hayır.

Tam şurada. Büyük ağaçlarla.

Göremiyorum.

Kasabanın kenarının ötesine, çiftlik evlerini, ahırları ve rüzgar kırgıcını görebildikleri açık asaya bakıyorlardı. Sonrasında bazı oyunları denediler, tüfek atışı ve top atma, Jamie'ye kağıt konulu pembe pamuk şeker ve kendileri için buzlu çamurlu içecekler aldılar ve insanları izleyerek dolaştılar, sonra geri döndüler ve o ve çocuk tekrar dönme dolabına bindiler. Artık öğleden sonra geç olmuştu. Tribünün diğer tarafındaki arenadan devam eden rodeo, anonsörün yüksek ve neşeli sesi duyabiliyorlardı. Rodeo tribünlerine gitmek için bilet almadılar, uzak uçtan aşağı indiler ve çitin üzerinden buzağı halatı ve boğa biniciliğine baktılar. Toprak pistte çeyrek mil uzunluğunda bir at yarışı vardı ve atların hızla geçtiğini, jokeylerin bitiş çizgisini geçtikten sonra artık demirlerinde ayağa kalktığını izlediler, atlar geniş burun deşikleriyle hareket ediyordu. Sonra arabaya geri döndüler ve eve döndüler, çocuk köpeği Louis'in mutfağından çıkardı ve gün sona ererken ön verandada akşam yemeği yediler.

31

Louis çimlerini biçti, sonra Addie'nin çimlerini biçti, arka tutucudan çimleri bir el arabasına döktü, Jamie çimi arkaya itip sokakta küflü yığının üzerine devirdi ve daha fazlasını almak için geri döndü. İşleri bitince Louis, hortumla çim biçme makinesini püskürttü ve kulübeye koydu.

Köşede yuva kutusunun kapağını kaldırdı.

Sence o fareleri bir daha görecek miyiz?

Belki de olabiliriz, dedi Louis. İzlemeye devam etmemiz gerekecek.

Nereye gittiklerini merak ediyorum. Acaba annesi onları buldu mu?

Addie'nin mutfağına gidip buzlu çay içtiler, sonra gölgede yan bahçeye çıkıp top oynadılar. Addie onlarla birlikte çıktı. Bonny ileri geri koştu, topu kovaladı, havaya zıplayıp topu yere çarptığında aldı ve topu yakalayana kadar daireler çizerek koştu.

Öğlen saatlerinde Louis eve gitti, Jamie köpeği Addie'nin evinde yanında tuttu, onunla öğle yemeği yedi, sessizce konuştu, sonra Bonny ile arka yatak odasına çıktılar ve köpek sıcak odada yatağın ucunda uyuyordu, o ise telefonuyla oynayıp annesini aradı.

Yakında görüşürüz, dedi annesi. Sana söylememiş miydim? Eve dönüyorum.

Baba ne diyor?

Bunun iyi olduğunu söylüyor. İkimiz de tekrar denemek istiyoruz. Sevinmiyor musun?

Ne zaman geleceksin?

Bir iki hafta içinde.

Evde mi yaşayacaksın?

Tabii ki. Başka nerede yaşardım ki?

Bilmiyorum. Belki başka bir yerde?

Tatlım, seninle olmak istiyorum.

Ve baba.

Evet, baba da.

32

Birkaç gece sonra Addie, Louis ve Jamie kasabanın doğusundaki otoyoldaki Wagon Wheel restoranına gitti ve büyük pencerelerin yanındaki masalardan birine oturdu. Güneyde buğday arazisinin manzarası vardı. Güneş batıyordu ve sakallar alçak ışıkta çok güzeldi. Yemeklerini sipariş ettikten sonra yaşlı bir adam yanına geldi ve boş sandalyeye ağır ağır bir şekilde oturdu. Uzun kollu gömlek ve yeni kot pantolon giymiş, yüzü çok kırmızı ve geniş olan iri ve sağlam görünümlü bir adam.

Louis dedi ki, Addie Moore'u tanıyorsun, değil mi Stanley?

İstediğim kadar iyi değil.

Addie, bu ünlü Stanley Thompkins.

Çok ünlü değilim. Daha çok kötü şöhretli bir şey.

Ve bu da Addie'nin torunu Jamie Moore.

Tutuşunu göster oğlum.

Çocuk elini uzatıp yaşlı adamın kalın elini sıktı, yaşlı adam irkildi ve Jamie ona baktı.

Duyduğuma göre ikiniz birbirinizle görüşüyorsunuz, dedi Stanley.

Addie benimle katlanmaya hazır, dedi Louis.

Bu hayatta başka birinin umut olabileceğini düşündürüyor.

Addie elini okşadı. Teşekkürler. Bu umut verici bir şey, değil mi?

Yaşlı bir buğday çiftçisiyle kıvrılmak isteyen var mı biliyor musun?

Aramaya başlayacağım, dedi.

Telefon rehberindeyim. Bana ulaşılabilir.

Peki ne oluyor? Louis dedi.

Ah, biliyorsun, her zamanki gibi. Oğlum buğdayı aldı ve Vegas'a doğru yola çıktı. Bankada biraz para olmasına dayanamazdı. Brush'tan bir kızı da yanına aldı. Onunla hiç tanışmadım. Sanırım yakışıklı.

Neden onlarla gitmedin?

Aman Tanrım. Jamie'ye baktı. Affedersiniz. Yabancılarla oturup kartlarla oynamaktan pek bir fayda alamıyorum. Evinizde poker oynasaydı ya da burada başka biri oynasaydı, durum farklı olurdu. Kiminle oynadığını bilirdin ve daha eğlenceli olurdu. Ama şehirlerde hiç iyi değilim.

Buğdayınız nasıl çıktı?

Bu yıl oldukça iyiydi, Louis. Bunu yüksek sesle söylemek istemiyorum. Ama uzun zamandır yaşadığımız en iyi yıllardan biriydi. Yağmur tam zamanında geldi ve çok yağdı, evimizde hiç dolu yağmadı. Güneydeki komşumuz da öyle yaptı. Ama genel olarak şanslıydık.

Garson yemek tabaklarını getirdi.

Seni akşam yemeğinden alıkoyuyorum. Ayağa kalktı ve tekrar çocuğun elini sıkmak için uzandı. Şimdi bana biraz nazik ol. Çocuk temkinli bir şekilde elini tuttu ve neredeyse dokunmadı. Tamam, görüşürüz.

Kendine iyi bak.

Tanıştığımıza memnun oldum, Bayan Moore.

Yemeklerini bitirdikten sonra kırsala doğru yola çıktılar, kasabanın kuzeydoğusundaki Thompkins evine gittiler ve yıldız ışığında sakal tarlalarına baktılar, hepsi kalın ve eşit görünüyordu.

Louis dedi ki, oldukça iyi iş çıkarmıştı. Buna sevindim. Kötü yılları da oldu. Herkes yaptı.

Ama bu yıl değil, dedi Addie.

Hayır. Bu yıl değil.

33

Addie, Pazar sabahı kilisede hayatını kaybettiğini söyledi. Bunu biliyorsun.

Evet, hatırlıyorum.

Ağustos'tu, sığınakta hava sıcaktı ve Carl yazın bile en sıcak günlerde bile takım elbise giyerdi. Bir iş adamı, sigorta acentesi olarak bunu yapması gerektiğini düşünüyordu. Görünüşü koruma konusunda bir fikri vardı. Neden ya da kim için önemli olduğunu bilmiyorum. Ama bu onun için önemliydi. Vaizin vaazının ortasında bana yaslandığını hissettim ve düşündüm ki, Uyudu. Bırak uyusun. Yorgun. Ama sonra öne doğru eğildi ve ben onu yakalamadan önce başını önümüzdeki sıranın arkasına sertçe vurdu. Ona uzandım ama o sıradan öne doğru eğilip yere düştü. Eğildim, ona fısıldadım, Carl. Carl. Etrafımızdaki insanlar onu izliyordu ve yanında oturan adam bankta kayarak bana yardım etmeye çalıştı. Vaiz konuşmayı kesti ve diğer insanlar kalkıp yardım etmeye çalıştı. Birisi ambulansı çağırın, dedi. Onu yerden kaldırıp sıraya yatırdık. Ağzına nefes alıp göğsünü pompalamaya çalıştım ama çoktan gitmişti. Ambulans ekibi geldi. Onu hastaneye götürmek ister misin? Dediler ki. Dedim ki, Hayır, onu cenaze evine götürün. Onu taşımak için adli adli tıp gelmesi gerekecek, dediler. Adli tabip geldi ve sonunda Carl'ın öldüğünü ilan etti.

Ambulans onu cenaze evine götürdü ve Gene ile ben arabada onları takip ettik. Cenaze direktörü bizi onu arka odada bıraktı, orada biraz resmi ve sessizdi, mumyalama yapılan odada değil. Onun mumyalanmasını

istemediğimi söyledim. Gene de onun mumyalanmasını istemiyordu. Yaz için üniversiteden eve dönmüştü. Böylece babasının cesediyle birlikte odada oturduk. Gene ona dokunmazdı. Yüzüne eğilip öptüm. O zamana kadar zaten üşmüştü ve gözleri kapalı durmuyordu. Odada ürkütücü, tuhaf ve çok hareketsizdi. Gene ona hiç dokunmadı. O odadan çıktı ve ben birkaç saat orada kaldım, yanına bir sandalye çektim, eğilip elini tuttum ve aramızda iyi görünen tüm zamanları düşündüm. Sonunda ona veda ettim, yönetmeni çağırdım ve şimdilik işimizin bittiğini, cesedinin yakılmasını istediğimizi ve düzenlemeleri yaptığımızı söyledim. Her şey çok ani oldu. Bir tür trans halindeydim. Sanırım sadece şoktaydım.

Olurdun. Tabii ki, dedi Louis.

Ama şimdi bile her şeyi net görebiliyor ve o tür bir dünyadan geleni hissedebiliyorum; rüyada hareket etmenin ve vermen gerektiğini bilmediğin kararlar verme hissi, ya da söylediklerinden emin olup olmadığın hissi.

Gene bundan çok üzgündü. Ama konuşmayacaktı. Bu konuda babası gibiydi. İkisi de hiçbir şey konuşmadı. Gene burada bir hafta kaldı, sonra üniversiteye geri döndü ve erken dairesine girmesine izin verildi, yazın geri kalanında orada kaldı. Birbirimize yardım edebilseydik daha iyi olurdu ama olmadı. Sanırım ben de çok çabalamadım. Onun kalmasını istiyordum ama bunun ikimize de yardımcı olmadığını görebiliyordum. Birbirimizden kaçıyorduk ve babası hakkında konuşmaya çalıştığımda 'Boşver, anne' dedi. Artık önemli değil. Tabii ki önemliydi. Carl'a karşı büyük bir öfke ve kırgınlık birikmişti ve bence hâlâ bundan kurtulamamış. Bu, Jamie ile olan bağını kısmen etkileyen şey. Kendi babasıyla yaşananları tekrar ediyor gibi görünüyor.

Bir şeyleri düzeltemezsin, değil mi, dedi Louis.

Hep isteriz. Ama yapamıyoruz.

34

Bir pazar günü mutfak masasında sabah kahvelerini eşliğinde otururlardı. *Post'ta* Denver Center for the Performing Arts'ta yaklaşan tiyatro sezonu hakkında bir reklam vardı. Addie, Holt County hakkında son kitabı yapacaklarını gördün mü? Yaşlı adamın öldüğü ve vaizin olduğu hikaye.

Diğer ikisini de yaptılar, sanırım bunu da yapacaklar, dedi Louis.

O önceki fotoğrafları gördün mü?

Onları gördüm. Ama iki yaşlı çiftçinin hamile bir kızı evine almasını hayal edemiyorum.

Olabilir, dedi. İnsanlar beklenmedik şeyler yapabilir.

Bilmiyorum, dedi Louis. Ama bu onun hayal gücü. Holt'tan fiziksel detayları, sokakların yer adlarını, ülkenin nasıl göründüğünü ve yerlerin yerini aldı, ama bu kasaba değil. Ve bu kasabada kimse değil. Bunların hepsi uydurulmuş. Böyle eski kardeşler tanıyor muydun? Burada da böyle bir şey oldu mu?

Bildiğim kadarıyla yok. Ya da hiç duymadım.

Hepsi hayal edilmiş, dedi.

Bizim hakkımızda bir kitap yazabilir. Bunu nasıl istersin?

Hiçbir kitapta olmak istemiyorum, dedi Louis.

Ama iki yaşlı sığır çiftçisinin hikayesinden daha olası değiliz.

Ama bu farklı.

Ne kadar farklı? Addie dedi.

Eh, biz buradayız. Bana inanılmaz gelmiyor.

İlk başta öyle düşünmüştün.

Ne düşüneceğimi bilmiyordum. Beni şaşırttın.

Şimdi kendini iyi hissetmiyor musun?

Bu iyi bir sürprizdi. Öyle değil demiyorum. Ama yine de bana bu teklifi nasıl bulduğunu anlamıyorum.

Sana söylemiştim. Yalnızlık. Gece konuşmak istiyorum.

Cesur görünüyor. Risk alıyordun.

Evet. Ama işe yaramazsa durumum daha da kötü olmazdı. Reddedilmenin utanç duygusu hariç. Ama kimseye anlatacağını düşünmemiştim, bu yüzden reddedersen sadece sen ve ben biliriz. Ama artık herkes biliyor. Aylarca böyle yaptılar. Biz eski haberiz.

Biz eski haber bile değiliz. Louis, eski ya da yeni bir haber bile değiliz, dedi.

Haber olmak ister misin?

Hayır. Lanet olsun. Sadece basit yaşamak ve her gün olanlara dikkat etmek istiyorum. Ve gece seninle uyumaya gelecek.

İşte biz de bunu yapıyoruz. Hayatımızın bu döneminde böyle bir şeyin hâlâ olacağını kim düşünürdü ki? Değişimler ve heyecanlarla henüz bitmemiş gibi görünüyor. Ve beden ve ruh olarak tamamen kurumuş değildi.

Ve insanların sandığı şeyi bile yapmıyoruz.

İster misin? Addie dedi.

Bu tamamen sana kalmış.

35

Ağustos sonlarına doğru Gene, oğlunu eve götürmek için bir cumartesi günü dağların üzerinden Holt'a gitti. Öğleden sonra geç saatlerde annesinin evine vardı, ikisini de kucakladı ve sonra Jamie ve köpekle birlikte sokakta yürüdü.

Onu sevmiyor musun?

Tabii ki istiyorum.

Asla ona dokunmazsın. Bir kez bile okşamadın.

Köpeğin üzerine eğildi, başını okşadı ve nazikçe konuştu, sonra blok etrafından sonra tekrar Addie'nin evine doğru sokaktan döndüler. Akşam yemeği yediler ve geceleri Gene, arka odadaki aynı çift kişilik yatakta Jamie ve köpekle birlikte uyuyordu. Louis uzak durdu.

Sabah Jamie'nin kıyafetlerini, oyuncaklarını, beyzbol eşyalarını, köpek kabını ve yiyeceklerini topladılar. Sonra çocuk, Louis'e veda etmem gerektiğini söyledi.

Gitmemiz lazım.

Sadece bir dakika, baba. Yapmak zorundayım.

O zaman çok uzun sürme.

Louis'in evine koştu ama evde değildi. Kapıyı açtı, içeri seslendi ve odaların arasında koştu. Geri ağlayarak geri döndü.

Sonra arayabilirsin, dedi babası.

Aynı değil.

Sabırsızlanıyoruz. Eve vardığımızda zaten geç olacak.

Addie onu sıkıca sarıldı ve dedi ki, Şimdi beni ara, anladın mı? Nasıl olduğunu ve okulun nasıl olduğunu bilmek istiyorum. Jamie ona tutunuyordu. Ellerini yavaş yavaş gevşetti. Sadece beni aradığından emin ol.

Arayacağım, Büyükanne.

Gene'i öptü. Ve sabırlı ol.

Biliyorum, anne.

Umarım öyledir. Sen de beni ara.

Yola çıktılar, çocuk ve köpek arka koltuktaki pencerede birlikte kaldırımda duran ona bakıyordu. Çocuk hâlâ ağlıyordu. Addie, arabayı gözden kaybolana kadar izledi. Hava karardığında Louis henüz onun evine gelmemişti, bu yüzden onu aradı. Neredesin? Gelmeyecek misin?

Yapmam gerekip gerekmediğini bilmiyordum.

Henüz anlamıyorsun, değil mi? Senin gibi yalnız kalıp işleri tek başıma çözmek istemiyorum. Konuşmak için gelmeni istiyorum.

Önce ben temizleyim.

Temizlemene gerek yok.

Evet, istiyorum. Bir saat içinde orada olacağım.

Eh, ben hâlâ burada olacağım, dedi. Bekleyeceğim.

Her zamanki gibi tıraş oldu ve duş aldı, akşam karanlığında komşuların evlerinin yanından geçti, o ise verandada oturup onu bekliyordu, kalktı, merdivenlere çıktı ve ilk kez insanların görebileceği yerde onu öptü. Bazen çok yanlış kafalıyorsun, dedi. Öğrenip öğrenmeyeceğini bilmiyorum.

Kendimi asla yavaş öğrenen biri olarak görmedim. Ama olmalıyım.

Bana gelince öylesin.

Senin hakkında ne düşündüğümü ve benim için ne kadar önemli olduğunu biliyorum. Ama aklıma aynı şeyi senin için de anlam verdiğimi düşünemiyorum.

Buna tekrar girmeyeceğim. Bu senin sorunun, benim değil. Şimdi yukarı çıkalım.

Yatakta karanlıkta birbirlerine sarıldılar ve o da 'Nasıl sonuçlanacağını bilmiyorum' dedi.

Hâlâ bizden mi bahsediyorsun?

Oğlum, torunum ve çocuğun annesinden bahsediyorum. Ayrılırken ağlıyordu. Nedenini biliyor musun?

Çünkü seni özleyecek.

Evet, dedi. Ama sana veda edemediği için ağlıyordu. Neredeydin?

Kırsalda araba sürmeye çıktım, sonra öğle yemeği için Phillips'e gitmeye karar verdim ve öğleden sonra döndüm.

Gitmeden önce seni görmek için evine geldi. Sana o kadar çok değer veriyor.

Ben de ona değer veriyorum.

Umarım Gene ve eşi daha iyisini yapabilir. Belki yaz boyunca bir şeyler öğrenmişlerdir. Zaten onlar için endişeliyim.

Bana ne söyledin? İnsanların hayatlarını düzeltememekle ilgili bir şey.

O senin içindi, dedi. Benim için değil.

Anladım, dedi Louis.

Ah, seninle burada yanımda konuşurken şimdiden daha iyi hissediyorum.

Henüz pek bir şey söylemedik bile.

Ama şimdiden kendimi daha iyi hissediyorum. Bunun için teşekkür ederim. Tüm bunlara minnettarım. Şimdi tekrar çok şanslı hissediyorum.

36

Jamie gittikten sonra, kasabanın başından beri yaptıklarını düşündükleri şeyi yapmaya çalıştılar ama yapmadılar. Louis artık yatak odasında çoktan soyunmaya başlamıştı, pijamalarını giymişti ve Addie'nin pamuklu çarşafın altında yattığı yataktan yüzü dönüyordu, sonra ona döndü ve farkında olmadan Adedie çarşafı geri çekmiş, yatakta çıplak halde yatıyordu, komodinin alçak ışığında. Ona bakarak durdu.

Orada durma, dedi. Beni gergin ediyorsun.

Üzülme, dedi. Çok güzel görünüyorsun.

Kalça ve karnım çok ağır. Bu eski beden. Artık yaşlı bir kadınım.

Peki, yaşlı kadın Moore. Beni tamamen kazandın. Tam da haklısın. Görünmen gereken gibisin. Göğüsleri ve kalçaları olmayan on üç yaşında bir kız olmamalısın.

Şimdi o kadar değilim, eğer hiç öyle olduysam.

Bak nasıl oldum, dedi. Üzerimde bir içgüdü var. Kollarım ve bacaklarım ince yaşlı adamın kolları ve bacakları.

Bana iyi görünüyorsun, dedi. Ama sen orada durmaya devam ediyorsun. Yatmayacak mısın? Bütün gece orada mı duracaksın?

Louis pijamalarını çıkardı ve yatağa kaydı, o da ona yaklaştı, elini tuttu ve öptü, o da yanına dönüp onu öptü, omzuna dokundu ve göğüslerine dokundu.

Uzun zamandır kimse bunu yapmamıştı, dedi.

Uzun zamandır böyle bir şey yapmamıştım.

Tekrar öptü ve dokundu, sonra onu kendine çekti, yatakta kalktı ve yüzünü, boynunu ve omuzlarını öptü, yanına doğru hareket etti ve kısa bir süre sonra durdu.

Ne oldu?

Sert kalamıyorum. Yaşlı adamın şikayetini aldım.

Daha önce böyle bir sorun yaşadınız mı?

Hayır. Ama ben de yıllardır denemedim. Şairin dediği gibi, sönük zaman geldi. Artık sadece yaşlı bir herifim.

Arkasına yaslandı ve karanlıkta yanına yerleşti.

Kendini kötü hissediyor musun? dedi.

Evet, biraz. Ama her şeyden çok seni hayal kırıklığına uğrattığımı hissediyorum.

Yapmadın. Sadece ilk kez. Önümüzde tüm zaman var.

Belki televizyonda reklam edilen haplardan denemeliyim.

Bence sorun olmaz. Başka bir gece tekrar deneyelim.

37

Bir gece karardıktan sonra ilkokul oyun alanına yürüdüler ve Louis, Addie'yi büyük zincirli salıncakla itti, o da geç yazın serin ve temiz gece havasında, eteğinin ucunu dizlerinin üzerinde dalgalanarak yukarı ve geri döndü. Sonrasında üst kattaki ön odasında tekrar yattılar ve açık pencerelerden gelen yaz havasında çıplak olarak yan yana uzandılar.

Ve bir keresinde, Denver'da geceyi geçirdikleri gibi, onun daha önce yaptığı gibi, açık kort ve lobisi olan büyük eski güzel Brown Palace Hotel'de, öğleden sonra ve akşam boyunca çalan piyanistin bulunduğu yerde. Odaları üçüncü kattaydi ve korkuluktan aşağıya, aşağıdaki açık avluya bakıp piyanistin ve masalarda oturan insanların çay içip kokteyl içtiğini, garsonların bardan ileri geri hareket ettiğini ve gece yaklaştıkça beyaz masa örtüleri, parlayan bardaklar ve çatal bıçaklarla restorana giren misafirleri görebiliyorlardı. Aşağı inip restoranda yemek yediler, sonra yukarı çıktılar ve Addie, yıllar önce Denver'da giymek için aldığı pahalı elbiselerden birini giydi. Sonra kaldırıma çıktılar ve 16th Street Mall'a gittiler, servis otobüsüyle Curtis Street'e gittiler, sonra Denver Center'a yürüdüler, lobiden geçip sola salınarak tiyatroya gittiler. Bir kadın onları yerlerine götürdü, tiyatro büyük bir salondu, etrafa gelen ve konuşan diğer insanlara baktılar, sonra oyun başladı, sahnedeki erkekler siyah pantolon, kravatlar ve beyaz gömlekler içinde görevlerini anlatıyordu, seyirciler bazılarına eğleniyordu. El ele tutuştular ve ara verdikleri tuvalete gittiler. Kadınlar uzun bir sırada sıraya girdi. Louis yerlerine döndü ve Addie ikinci yarıya tam zamanında geri döndü.

Hiçbir şey söyleme, dedi.

Değilim.

Neden kadınların daha fazla zaman aldığını ve daha fazla standa ihtiyacı olduğunu anlayamıyorlar?

Nedenini biliyorsun, dedi.

Çünkü bu şeyleri tasarlayan kişi kişidir, bu yüzden.

İkinci yarıyı izlediler, sonra tiyatronun önündeki parlak ışıklar altında sokağa çıktılar, taksiye binip otele geri döndüler.

Bir içki ister misin? dedi.

Sadece bir tane.

Bara girdiler ve bir masaya yönlendirildiler, her biri bir kadeh şarap içti, sonra asansöre binip odalarına gittiler, soyunup büyük kral boyutlu yatağa girdiler. Işıkları kapattılar ve sadece dantelli perdeden sokaktan gelen ışık vardı.

Eğlenceli değil mi, dedi.

Bana öyle geliyor.

Ona yaklaştı.

Olabileceğim en mutlu haldeyim, dedi. Bu tam istediğim şey ve yarın yine kendi yatağımızı istiyorum.

Her şey kendi zamanında ve yerinde, dedi.

Şimdi bu büyük otel yatağında beni öpecek misin, yoksa olmayacak mısın?

Umarım yapardım.

Sabah restoranda geç kahvaltı yaptılar, sonra eşyalarını topladılar ve vale Louis'in arabasını otelin önüne getirdi ve çantalarını götürmelerine yardım etti. Louis, iyi niyetinden dolayı ona cömert bir bahşiş verdi. U.S. 34 üzerinden eve rahatça döndüler, Fort Morgan ve Brush'tan geçerken yüksek ovalara ve sonunda Holt County'ye girdiler; hepsi düz ve ağaçsızdı, sadece rüzgar koruyucular, küçük kasabaların sokakları ve çiftlik evlerinin çevresi dışında. Bulutsuz bir gökyüzü vardı ve ufukta sadece daha fazla mavi gökyüzü vardı.

Öğleden sonra Addie'nin yanına vardılar ve Louis çantalarını odasına taşıdı, sonra arabasını eve götürdü ve çantalarını açtı. Karanlıkta gece için onun evine yürüdü.

38

İşçi Bayramı'nda doğuya, Chief Creek'e giden otoyoldan gitmeye karar verdiler. Dere sığ ve kumlu tabanlıydı; her iki tarafında ot ve söğüt bitkileri ve süt otu vardı; otlar yere yakın bir yerde sığırlar tarafından kesilmişti. Dereden biraz uzakta bir korulukta büyük eski pamuk ağaçları vardı. Addie, pikniklerinin olduğu sepeti çıkardı, Louis araba bagajından tırmık ve kürek aldı, ağaçların altından gölgeden kadın pulu gübreyi rüzgardan korunarak kazıdı.

Daha önce burada bulundun, dedi Addie. Hazırlıklı geldin.

Holly küçük bir kızken buraya gelirdik. Akan su ve gölge bulmak için neredeyse tek yer burası.

Güzel. Dağlar değil ama Holt County için güzel.

Evet.

Ama biri bizi buradan kovmaya gelmez mi?

Sanmıyorum. Bill Martin'e ait. Daha önce hiç umursamıyordu.

Onu tanıyorsun.

Sen de öyle düşünüyorsun, sanırım.

Sadece isimle.

Çocukları okulda benim vardı. Hepsi zeki çocuklardı. Başını kavuran, ama parlak. Hepsi şimdi evden ayrıldı. Sanırım bunun için üzgün oluyor. Çocuklar burada kalmak istemiyor.

Addie temizlenmiş bir yere bir battaniye serdi ve oturup kızarmış tavuk, lahana salatası, havuç çubukları, cips ve zeytin yediler, her birine bir parça çikolatalı kek kesti. Hepsine buzlu çay içtiler. Sonra battaniyeye uzandı ve

yukarıdaki yeşil hareket eden ağac dallarına baktılar, yapraklar alçak rüzgarda kıvrılır ve dalgalanırdı.

Bir süre sonra Louis doğruldu, ayakkabılarını ve çoraplarını çıkardı, pantolonunun manşetlerini yuvarladı, sonra sıcak zeminin karşısındaki dereye doğru yürüdü, serin suya inip kumlu tabana indi, yüzü ve kollarına su daldırıp fincanladı. Addie, yazlık elbisesiyle çıplak ayakla ona katıldı. Elbisesini dizlerinin üstüne kaldırdı ve içeri girdi.

Ah, sıcak bir gün için tam da mükemmel değil mi? Daha önce hiç buraya gelmedim. Holt County'de böyle bir yer olduğunu bilmiyordum.

Benimle kal, dedi. Çok şey öğreneceksin, hanımefendi.

Louis gömleğini, pantolonunu ve iç çamaşırını çıkardı, çimlerin üzerine serdi, suya geri adım attı, kendini sıçrattı ve oturdu.

O zaman, dedi Addie. Eğer böyle olacaksan. Elbisesini başından çıkardı, iç çamaşırını çıkardı ve yanında serin suya indi. Ve birisi bizi görse bile umurumda değil, dedi.

Yüz yüze oturup suya uzandılar, yüzleri, elleri ve kolları dışında ikisi de çok solgundu. Biraz ağır, memnundular. Akımın altlarında kum parmaklarını ittiğini hissedebiliyorlardı.

Sonra dışarı çıktılar, battaniyeye geri döndüler, havluyla üzdüler ve giyindiler, sıcak öğleden sonra ağaçların gölgesinde kestirdiler, tekrar kalkıp dereye girip serinlediler, sonra yiyecekleri toplayıp Holt'a döndüler. Onu evine bıraktı ve o piknik sepetini içeri aldı, o ise blok boyunca arabasını park etti, kürek ve tırmıkları tekrar kulübeye koydu. Evin içine adım attığında telefon neredeyse hemen çaldı.

Buraya gelmen iyi olur, dedi Addie.

Ne oluyor?

Gene burada. İkimizle de konuşmak istiyor.

Birazdan orada olacağım.

Oturma odasında Gene, Addie'nin karşısındaki kanepede oturuyordu.

Dedi ki, Otur Louis.

Louis ona baktı, odanın karşısına yürüyüp Addie'nin ağzından öptü. Bunu özellikle vurguladı. Sonra oturdu.

Bu ne hakkında?

Buna geleceğim, dedi Gene. Bütün öğleden sonra seni bekledim.

Ona nerede olduğumuzu söyledim, dedi Addie.

Burası pek bir yer değil.

Önemli olan senin ondan ne yapacağın. Önemli olan senin kimle olduğun önemli, dedi Louis.

Bu yüzden buradayım. Bunun durmasını istiyorum.

Birlikte olmamızdan bahsediyorsun, dedi Louis.

Gece annemin evine gizlice gelmenden bahsediyorum.

Kimse gizlice dolaşmıyor, dedi Addie.

Doğru. Kendinden bile utanmıyorsunuz.

Utanacak bir şey yok.

Senin yaşındaki insanlar senin gibi karanlıkta buluşur.

Çok güzeldi. Keşke sen ve Beverly Louis ve benim kadar iyi vakit geçirseydiniz.

Babam benim yerimde olsaydı ne derdi?

Bunu konuşmak istemezdi. Ama sanmıyorum ki onaylardı. Bunu kendisi yapmayacaktı, aklına gelse bile.

Hayır. Onaylamazdı. Daha aklıydı, konumunu daha net bir şekilde biliyordu.

Aman Tanrım. Yetmiş yaşındayım. Kasabanın ne düşündüğü umurumda değil. Ve en azından kasabanın bir kısmının bizi onayladığını bilmek isteyebilirsiniz.

Buna inanmıyorum.

Yapabilirsin ya da yapmazsın, fark etmez.

Benim için önemli. Annemi Denver'a götürmek. Oğlumu dağlara götürmek. Ve Tanrım, ikiniz onunla aynı yatakta uyuyorsunuz.

Bunu nereden biliyorsun? Addie dedi.

Boşver. Biliyorum. Ne düşünüyordun sen?

Onu düşünüyorduk, dedi Louis. Korkmuştu. Onu teselli etmek için getirdik.

Evet, ve şimdi her gece ağlıyor. Bu burada başladı.

Addie, dedi ki bu, onu burada bıraktığında başladı.

Anne, neden yaptığımı biliyorsun. Oğlumu sevdiğimi biliyorsun.

Ama bunu yapamaz mısın? Onu sevemez misin? İyi bir çocuk. Tek istediği bu.

Babamın bana yaptığı gibi, demek istiyorsun.

Baban her zaman nazik değildi.

Nazik. Aman Tanrım, Connie öldükten sonra benimle hiçbir ilgisi yoktu.

Gene gözlerini sildi. Louis'e baktı. Annemden uzak durmanı istiyorum. Oğlumu yalnız bırakmak. Ve annemin parasını unut.

Gene, sessiz ol, dedi Addie. Daha fazla konuşma. Neyin var senin?

Louis kanepeden kalktı. Beni dinle, dedi. Böyle hissetmen çok yazık. Oğluna asla zarar vermem. Ya da annen. Ama o bana söylemene kadar ondan uzak durmayacağım. Ve kesinlikle onun parasıyla ilgilenmiyorum. Bu konuda benimle daha fazla konuşmak istersen, yarın görüşürüz.

Louis eğildi, Addie'yi tekrar öptü ve dışarı çıktı.

Senden utanıyorum, dedi Addie. Sana ne diyeceğimi bilmiyorum. Bütün bu olay beni çok hasta ediyor. Çok üzücü.

Onu görmeyi bırak.

Gece Addie yüzüne örtüyü çekti, pencereden uzaklaştı ve ağladı.

39

Gene ile konuşmadan sonra Addie ve Louis hâlâ görüşüyordu. Gece onun evine gelirdi ama şimdi farklıydı. Aynı hafif zevk ve keşif değildi. Ve zamanla evde kaldığı geceler vardı, saatlerce yalnız okuduğu geceler, onun yanında yatakta olmasını istemediği geceler. Onu beklemeyi bıraktı, çıplaktı. O geldiğinde gece birbirlerine sarıldılar ama bu daha çok alışkanlık, ıssızlık ve beklenen yalnızlık ve moralsizlik yüzündendi, sanki bu anları birlikte bekleyenlere karşı depolamaya çalışıyorlardı. Şimdi yan yana sessizce uyanık yatıyorlardı ve artık hiç sevişmediler.

Sonra Addie'nin torunuyla telefonda konuşmaya çalıştığı gün geldi. Arka planda çocuğun ağladığını duyabiliyordu ama babası konuşmasına izin vermiyordu.

Neden bunu yapıyorsun? dedi.

Nedenini biliyorsun. Bunu yapmak zorunda kalırsam yaparım.

Ah, sen sadece kötü adamsın. Bu acımasızca. Bu kadar ileri gideceğini düşünmemiştim.

Değiştirebilirsin.

Bir öğleden sonra torununu aradı, evde yalnız olacağını düşündüğünde. Ama onunla konuşmadı.

Kızacaklar, dedi. Ağlamaya başladı. Bonny'yi götürecekler. Telefonumu alacaklar.

Aman Tanrım, dedi Addie. Tamam, tatlım.

Louis o hafta ortasında evine geldiğinde, onu mutfağa götürdü, ona bir bira verdi ve kendine bir kadeh şarap doldurdu.

Konuşmak istiyorum. Burada, ışıkta.

Daha fazlası değişmiş, dedi.

Artık bunu yapamayacağımı söyledi. Böyle devam edemem. Böyle bir şeyin geleceğini sanmıştım. Torunumla bir tür temas kurmam ve bir tür hayatım olmalı. Geriye kalan tek kişi o. Oğlum ve eşi artık pek bir şey ifade etmiyor. Bunların hepsi bozuldu, sanırım ne onlar ne de ben bunu asla atlatacağız. Ama yine de torunumu istiyorum. Bu yaz bunu açıkça gösterdi.

Seni seviyor.

Gerçekten var. Ailemde bunu yapan tek kişi o. Beni geçecek. Öldüğümde yanımda olacak. Diğerlerini istemiyorum. Diğerleri umurumda değil. Onu öldürdüler. Gene'e güvenmiyorum. Başka ne yapabileceğini tahmin edemiyorum.

Yani eve gitmemi istiyorsun.

Bu gece değil. Bir gece daha. Bunu yapar mısın?

Seni cesur sanıyordum.

Artık cesur olamam.

Belki Jamie buna karşı koyup seni kendi başına arar.

Henüz yok, yapmayacak. Yapamaz, sadece altı yaşında. Belki on altı yaşında. Ama o kadar bekleyemem. Belki zaten ölmüşümdür. Onunla geçirdiğimiz bu yılları kaçırmamam.

Yani bu son gecemiz.

Evet.

Yukarı çıktılar. Karanlıkta yatakta biraz daha konuştular. Addie ağlıyordu. Kolunu onun etrafına doladı ve onu tuttu.

İyi vakit geçirdik, dedi Louis. Benim için büyük bir fark yarattın. Minnettarım. Minnettarım.

Şimdi alaycı davranıyorsun.

Böyle olmak istemiyorum. Söylediklerimi ciddiyim. Benim için iyi oldun. Daha ne isteyebilir ki? Birlikte olmamızdan önceki halimden daha iyi bir insanım. Bu senin işin.

Ah, hâlâ bana karşı naziksin. Teşekkürler, Louis.

Evin dışındaki rüzgarı dinleyerek uyanık yatıyorlardı. Sabah ikide Louis kalktı ve tuvalete gitti. Yatağa döndüğünde, hâlâ uyanıksın.

Uyuyamıyorum, dedi.

Dörtte tekrar kalktı, giyindi, pijamalarını ve diş fırçasını kağıt poşete koydu.

Gidiyor musun?

Ben de öyle düşünmüştüm.

Birkaç saat daha gece olacak.

Bunu ertelemenin bir anlamı yok.

Tekrar ağlamaya başladı.

Aşağı indi, eski ağaçların ve bu saatte karanlık ve garip evlerin yanından eve döndü. Gökyüzü hâlâ karanlıktı ve hiçbir şey hareket etmiyordu. Sokaklarda araba yok. Kendi evinde, yatağında yatıyor ve doğu penceresinden gün ışığının ilk işaretini izliyordu.

40

O sonbaharda hava koşulları korkunduğunda, Louis sık sık gece evinin önünden dışarı çıkar, yatak odasının üst katındaki ışığı, tanıdığı komodin başı lambasını, büyük yatak ve koyu ahşap şifonyeri olan odaya ve koridorun sonunda bulunan banyoya bakar, odanın ve karanlıkta uzanıp sohbet ettiğin gecelerin ve her şeyin yakınlığını hatırlardı. Sonra bir gece pencerede onun yüzünü fark etti ve durdu, o ne elat yaptı ne de ona baktığına dair hiçbir işaret yaptı. Ama eve döndüğünde onu telefonla aradı. Artık bunu yapamazsın.

Ne yapacaksın?

Evimin önünden geç. Kabul edemem.

Şimdi de bu noktaya geldik. Bana ne yapabileceğimi söyleyeceksin. Kendi mahallemde bile.

Yanından geçip geçtiğini ve öyle olduğunu düşünmemi istemem. Ya da merak ediyorsun. Evin önünde olduğunu hayal edemiyorum. Şimdi senden fiziksel olarak kopmam gerekiyor.

Ben öyle sanıyordum.

Gece evin yanından geçerseniz olmaz.

Bu yüzden bir daha gece onun tanıdığı evin yanından geçmedi. Gündüz yürümek önemli değildi. Ve markette ya da sokakta karşılaştıkları birkaç seferde birbirlerine bakıp selam verdiler ama hepsi bu.

41

Parlak bir gün, öğleden hemen sonra, şehir merkezinde tek başına iken, Addie Main Street'te kaldırımda kaydı, düştü ve kendini yakalamak için elini uzattı ama tutacak bir şey yoktu ve birkaç kadın ile birkaç erkek yardım edene kadar sokakta yattı.

Beni kaldırma, dedi. Bir şey bozuldu.

Bir kadın yanına diz çöktü ve erkeklerden biri ceketini başının altına katladı. Orada onunla kaldılar, ta ki onu götürene kadar. Hastanede kalçasının kırıldığı söylendi ve Jenne'i aramalarını istedi. Aynı gün geldi ve Denver'daki bir hastanede daha iyi olacağına karar verildi. Bu yüzden Holt'u ambulansla bıraktı, Gene ise arabasıyla peşinden geldi.

Üç gün sonra Louis, ara sıra karşılaştığı adamlarla birlikte fırındaydı. Dorlan Becker, sanırım onun hakkında bir şey biliyorsun.

Ne diyorsun?

Addie Moore'dan bahsediyorum.

Peki ya Addie Moore?

Kalçasını kırdı. Onu Denver'a götürdüler.

Denver'ın neresi?

Bilmiyorum. Hastanelerden biri.

Louis eve gidip hastaneyi aradı, hastaneyi buldu ve ertesi gün Denver'a gidip akşam erken saatlerde oraya vardı. Bilgi masasında ona oda numarası verildi ve o da asansöre binip dördüncü kata çıktı, koridorda yürüdü, odasını buldu ve kapıda durdu. Gene ve Jamie orada oturup onunla konuşuyordu.

Addie, Louis'i görünce gözleri doldu.

İçeri girebilir miyim? dedi.

Hayır, buraya gelme, dedi Gene. Burada istenmiyorsun.

Lütfen, Gene, sadece merhaba demek için.

Beş dakika boyunca, dedi. Artık yok.

Louis odaya girdi ve yatağın ayak ucunda durdu, Jamie yanına gelip onu sardı ve Louis onu sıkıca tuttu.

Yaşlı Bonny nasıl?

Artık topu yakalabiliyor. Kız fırlıyor ve onu yakalıyor.

Aferin ona.

Hadi gidelim, dedi Gene. Gidiyoruz. Anne, beş dakika. Hepsi bu.

O ve Jamie odadan çıktılar.

Oturur musun? dedi.

Louis sandalyelerden birini yaklaştırdı ve yanına oturdu, sonra elini tutup öptü.

Bunu yapma, dedi. Elini geri çekti. Bu sadece şimdilik bir durum. Sadece bir anlığına. Elimizde olan tek şey bu. Yüzüne baktı. Burada olduğumu kim söyledi?

Fırındaki adam. Onun bana yardımcı olacağını hayal edebiliyor musun? İyi misin?

Olacağım.

Sana yardım etmeme izin verir misin?

Hayır. Lütfen. Gitmelisin. Uzun kalamazsın. Hiçbir şey değişmedi.

Ama yardıma ihtiyacın var.

Fizik tedaviye zaten başladım.

Ama evde yardıma ihtiyacın olacak.

Eve dönmeyeceğim.

Ne demek istiyorsun?

Gene her şeyi çözmüş. Grand Junction'a yardımcı yaşam alanına taşınacağım.

Yani hiç geri gelmeyeceksin.

Hayır.

Aman Tanrım, Addie. Bunların hiçbirini kabul etmiyorum. Bu sana benzemiyor.

Elimden gelmiyor. Aileme bağlı kalmam gerekiyor.

Bırak senin ailen olayım.

Ama öldüğünde ne olur?

Sonra Gene ve Jamie ile yaşayabilirsin.

Hayır. Bunu hâlâ ayarlama yapabildiğim sürece yapmak zorundayım. Çok yaşlanana kadar sabırsızlanıyorum. O zaman değişemeyeceğim ya da belki seçeneğim bile olmaz. Şimdi gitmelisin. Ve lütfen geri gelme. Çok zor.

Eğildi, ağzından öptü, gözlerini öptü ve sonra odadan çıkıp koridordan asansöre doğru gitti. Asansörde bir kadın vardı, bir kez yüzüne baktı ve başka yöne baktı.

42

Bir gece onu cep telefonundan aradı. Dairesinde bir sandalyede oturuyordu. Benimle konuşur musun?

Uzun bir sessizlik oldu.

Louis, orada mısın? dedi.

Artık konuşmayacağımızı sanıyordum.

Yapmak zorundayım. Böyle devam edemem. Başlamadan önce olduğundan daha kötü.

Peki ya Gene?

Bilmek zorunda değil. Gece telefonda konuşabiliriz.

O zaman bu gizlinlik gibi görünüyor. Dediği gibi. Gizemli olmak.

Umurumda değil. Çok yalnızım. Seni çok özledim. Benimle konuşmaz mısın?

Ben de seni özledim, dedi.

Neredesin?

Evin neresi demek istiyorsun?

Yatak odasında mısın?

Evet, okudum. Bu bir tür telefon seks mi?

Sadece karanlıkta konuşan iki yaşlı adam, dedi Addie.

43

Addie, 'Şimdi iyi bir zaman mı?' dedi.

Evet. Az önce yukarı çıktım.

Sadece seni düşünüyordum. Seninle konuşmak için çok istedim.

İyi misin?

Jamie bugün okuldan çıktıktan sonra tekrar geldi ve biz de mahalle dolaştık. Bonny de buradaydı.

Onu tasma altında mı tutuyordu?

Gerek yoktu, dedi. Jamie, babası ve annesinin tartıştığını ve bağırdığını söyledi. Dedim ki, O zaman ne yapıyorsun? Dedi ki, yatak odama gidiyorum.

Peki. Orada olman için onun adına sevinebilirim, dedi Louis.

Addie, bugün ne yapıyordun?

Hiçbir şey. Kar kürekledim. Senin mahallende bir yol açtım.

Neden?

İstedim. Evini kiralayanlar benimle konuşmaya çıktı. Görünüşe göre iyiler. Ama yine de senin evin. Ruth'un evi hâlâ ona ait.

Ben de aynı şekilde hissediyorum.

Peki. Durum değişti.

Yataktayım, dedi, odamda. Bunu zaten söyledim mi?

Hayır. Ama ben öyle olduğunu varsaydım.

Biliyorsun, Denver'daki oyun yakında olacak. Neden biletleri kullanıp gitmiyorsun?

Sensiz gitmeyeceğim.

Holly'yi alabilirsin.

Bunu yapmak istemiyorum. Neden kullanmıyorsun?

Ben de sensiz gitmeyeceğim, dedi.

Sonra bazı yabancılar bizim yerlerimizde oturacak. Bizim hakkımızda hiçbir şey bilmeyecekler.

Ya da koltukların neden boş hale geldiğini.

Ve hâlâ seni aramamı istemiyorsun. Bu aramaları başlatmamı istemezsin.

Korkarım ki, benimle birlikte odada biri olacak. Üstümü kapatamam.

Başladığımız zamanki gibi. Sanki yeniden yeni bir başlangıç yapmışız gibi. Yeniden başlatan kişi sensin. Ama şimdi dikkatli oluyoruz.

Ama biz de devam ediyoruz. Değil mi, dedi. Hâlâ konuşuyoruz. Elimizden geldiğince uzun süre. Ne kadar sürsün sürece.

Bu gece ne konuşmak istiyorsun?

Pencereden dışarı baktı. Camda yansımasını görebiliyordu. Ve arkasındaki karanlık.

Sevgilim, bu gece orada soğuk mu?

Teşekkürler

Yazar, Gary Fisketjon, Nancy Stauffer, Gabrielle Brooks, Ruthie Reisner, Carol Carson, Sue Betz, Mark Spragg, Jerry Mitchell, Laura Hendrie, Peter Carey, Rodney Jones, Peter Brown, Betsy Burton, Mark ve Kathy Haruf, Sorel, Mayla, Whitney, Charlene, Chaney, Michael, Amy, Justin, Charlie, Joel, Lilly, Jennifer, Henry, Destiny, CJ, Jason, Rachael, Sam, Jessica, Ethan, Caitlin, Hannah, Fred Rasmussen, Tom Thomas, Jim Elmore, Alberta Skaggs, Greg Schwipps, Mike Rosenwald, Jim Gill, Joey Hale, Brian Coley, Troy Gorman ve özellikle Cathy Haruf.